

***PROCEDURY POSTĘPOWANIA
W SYTUACJACH
KRYZYSOWYCH***

ZESPÓŁ SZKÓŁ W KLONOWEJ

Wykaz procedur obowiązujących w Zespole Szkół w Klonowej

1. Procedura udzielania pomocy psychologiczno – pedagogicznej
2. Procedura postępowania wobec uczniów palących papierosy
3. Procedura postępowania w przypadku agresywnego zachowania ucznia
4. Procedura postępowania w przypadku dziecka krzywdzonego
5. Procedura postępowania wobec uczniów spożywających alkohol
6. Procedura postępowania w przypadku, gdy na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem substancji psychoaktywnych
7. Procedura postępowania wobec uczniów mających kontakt z narkotykami
8. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk
9. Procedura postępowania w przypadku, gdy nauczyciel ujawni na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk
10. Procedura postępowania z dzieckiem przewlekle chorym w szkole
11. Procedura postępowania w przypadku fałszowania przez ucznia dokumentów szkolnych
12. Procedura postępowania wobec uczniów często opuszczających zajęcia
13. Procedura postępowania w przypadku nieletniej uczennicy w ciąży
14. Procedura prowadzenia wywiadu środowiskowego
15. Procedura postępowania w przypadku stwierdzenia naruszenia godności nauczyciela
16. Procedura w przypadku gdy na terenie szkoły znalezione zostały materiały i substancje niebezpieczne
17. Procedura współpracy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Sieradzu
18. Metody współpracy z policją
19. Procedura współpracy z Sądem Rodzinnym i Nieletnich w Sieradzu
20. Procedura współpracy z Gminnym Ośrodkiem Pomocy Społecznej
21. Procedury postępowania – próba samobójcza ucznia
22. Procedura postępowania – uczeń zagrożony demoralizacją
23. Nieobecność rodziców ucznia – wyjazd za granicę
24. Procedura korzystania z monitoringu szkolnego
25. Procedury postępowania w przypadku wystąpienia zjawiska cyberprzemocy

26. Procedura korzystania z telefonu komórkowego i sprzętu elektronicznego w Zespole Szkół
27. Postępowanie w przypadku kradzieży lub zniszczenia mienia szkolnego lub prywatnego.
28. Procedura postępowania wobec ucznia, który uległ wypadkowi
29. Procedura organizacji wycieczek szkolnych
30. Procedura uzyskiwania zwolnienia z nauki drugiego języka obcego w Zespole Szkół w Klonowej
31. Realizacja procedury „Niebieskiej karty” w Zespole Szkół w Klonowej
32. Procedura postępowania w przypadku zamachu terrorystycznego

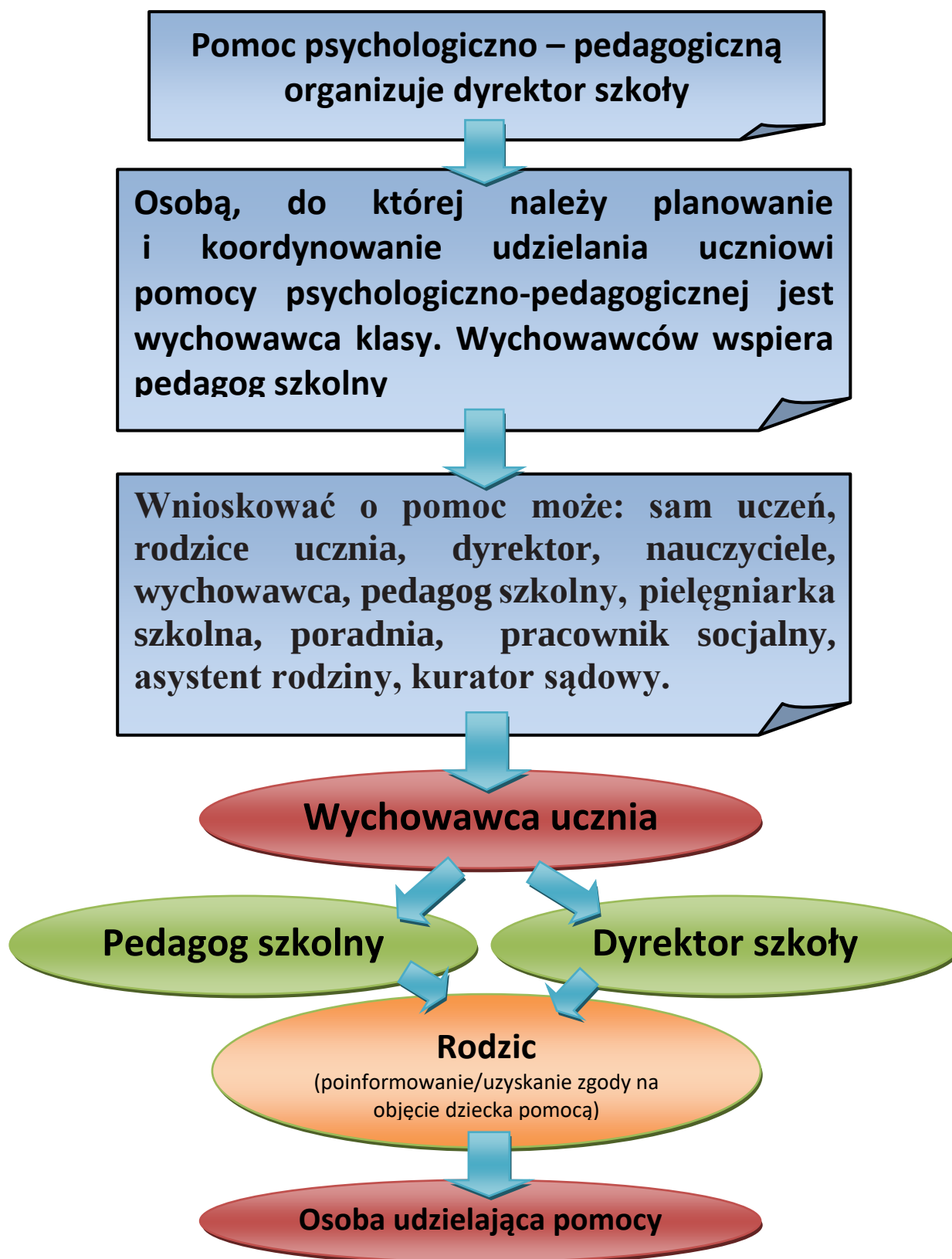

PROCEDURA UDZIELANIA POMOCY PSYCHOLOGICZNO – PEDAGOGICZNEJ

1. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna udzielana w zespole rodzicom uczniów i nauczycielom polega na wspieraniu rodziców i nauczycieli w rozwiązywaniu problemów wychowawczych i dydaktycznych oraz rozwijaniu ich umiejętności wychowawczych w celu zwiększania efektywności pomocy psychologiczno-pedagogicznej dla uczniów.
2. Korzystanie z pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zespole jest dobrowolne i nieodpłatne.
3. Pomoc psychologiczno-pedagogiczną organizuje dyrektor zespołu.
4. Pomocy psychologiczno-pedagogicznej w zespole udzielają uczniom nauczyciele, wychowawcy grup wychowawczych oraz specjaliści wykonujący w zespole zadania z zakresu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.
5. Pomoc psychologiczno-pedagogiczna w zespole jest udzielana z inicjatywy: ucznia, rodziców ucznia, dyrektora, nauczyciela, wychowawcy grupy wychowawczej lub specjalisty, pielęgniarki szkolnej, poradni, pracownika socjalnego, asystenta rodziny, kuratora sądowego.
6. W szkole pomoc psychologiczno-pedagogiczna jest udzielana w trakcie bieżącej pracy z uczniem oraz w formie zajęć dodatkowych.
7. O objęciu ucznia pomocą poinformowani muszą zostać rodzice.
8. Szczegółowe zasady organizacji zajęć w ramach pomocy psychologiczno – pedagogicznej określone są w rozporządzeniu MEN z dnia 30 kwietnia 2013r.

SCHEMAT UDZIELANIA POMOCY UCZNIOWI

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIÓW PALĄCYCH PAPIEROSY

Jeżeli nauczyciel otrzyma informację, że uczeń pali papierosy, podejmuje następujące kroki:

1. Informuje o tym fakcie wychowawcę a ten pedagoga szkolnego,
2. Pedagog przeprowadza rozmowę wyjaśniającą z uczniem a także omawia i uświadamia negatywne skutki palenia papierosów oraz naganność zjawiska
3. O zdarzeniu wychowawca informuje rodziców ucznia oraz wzywa ich do szkoły.
4. Wobec ucznia zostają wyciągnięte konsekwencje statutowe.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU AGRESYWEGO ZACHOWANIA UCZNIA

Nauczyciel bądź pracownik szkoły, który jest świadkiem agresywnego zachowania uczniów (bójka, pobicie) jest zobowiązany do:

1. Natychmiastowej słownej i stanowczej reakcji na zaistniałą sytuację:
 - a) odizolowanie ucznia zachowującego się agresywnie od grupy,
 - b) w razie potrzeby wzywa pomoc (innego nauczyciela, pedagoga, pielęgniarkę),
 - c) udziela pomocy ofierze agresji i zabezpiecza pozostałych uczniów.
2. Jeżeli to możliwe, ustala przyczynę agresji. Przeprowadza rozmowę ze stronami konfliktu, uświadamiając im nieodpowiednie zachowanie. O zajściu informuje wychowawcę i pedagoga szkolnego.
3. Wychowawca informuje rodziców ucznia o jego agresywnym zachowaniu, zwracając uwagę na konieczność przeprowadzenia przez rodziców rozmowy z dzieckiem.
4. Uczeń, który dopuścił się zachowania agresywnego otrzymuje uwagę do dziennika bądź też naganę wychowawcy klasy.
5. **W przypadku konieczności zdyscyplinowania wyjątkowo agresywnego ucznia bądź nagminnie przejawiającego zachowania agresywne będzie wzywana policja w celu podjęcia interwencji zapewniającej bezpieczeństwo uczniom i pracownikom szkoły.**
6. Jeśli zachowanie ucznia nie ulega poprawie, wychowawca zwraca się z pisemną prośbą o zgłoszenie się rodzica (prawnego opiekuna) do szkoły:
 - a) przeprowadza rozmowę z rodzicem (prawnym opiekunem), pogłębiając wiedzę na temat ucznia, jego rozwoju intelektualnego, społecznego, emocjonalnego,
 - b) na prośbę wychowawcy rozmowę przeprowadza pedagog szkolny (w obecności rodziców) analizując przyczyny zaburzonego zachowania ucznia, pomagając rodzicom w doborze metod wychowawczych,
 - c) brak zmiany w zachowaniu ucznia powoduje przeprowadzenie z nim rozmowy przez pedagoga szkolnego w obecności rodziców,

- d) z rozmowy z uczniem i rodzicem pedagog szkolny sporządza notatkę, którą podpisuje zarówno uczeń jaki i rodzic, a następnie zapisuje fakt agresji
w teczce indywidualnej agresora.
7. W sytuacji, kiedy uczeń w dalszym ciągu stwarza zagrożenie dla innych uczniów, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem szkoły i wychowawcą ucznia kieruje wniosek do Sądu Rejonowego, Wydziału Rodzinny i Nieletnich o zastosowanie środka wychowawczego zapobiegającego demoralizacji ucznia.
8. Monitorowanie sytuacji szkolnej oraz rodzinnej ucznia

§4

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU DZIECKA KRZYWDZONEGO

Podstawa prawna:

Rozporządzenie MENiS z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie udzielania i organizacji pomocy psychologiczno – pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz. U. 2003 nr poz. 114)

1. W przypadku ujawnienia sytuacji, w której skrzywdzone jest dziecko, nauczyciel lub inny pracownik szkoły zobowiązany jest o zgłoszenia tego faktu wychowawcy lub pedagogowi szkolnemu.
2. Wychowawca (pedagog szkolny) przeprowadza z osobą powiadamiającą wywiad w celu ustalenia jak największej ilości faktów.
3. Wychowawca wraz z pedagogiem szkolnym przeprowadzają z uczniem skrzywdzonym rozmowę, udzielając mu doraźnego wsparcia.
4. W przypadku fizycznego skrzywdzenia, uczeń odprowadzony jest przez wychowawcę do pielęgniarki szkolnej, która ocenia stan zdrowotny dziecka, udziela pierwszej pomocy i w uzasadnionych przypadkach telefonicznie powiadamia rodziców o konieczności zgłoszenia się do szkoły po dziecko.
5. Do szkoły zostają zaproszeni rodzice dziecka krzywdzonego. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą powiadamiają ich o podjętych przez szkołę działaniach interwencyjnych. W celu kontynuacji udzielania wsparcia dziecku krzywdzonemu, zostaje zaproponowana pomoc psychologa poza szkołą, a w szkole indywidualna pomoc o charakterze terapeutycznym, prowadzona przez pedagoga szkolnego.
6. W przypadku podejrzenia o krzywdzenie dziecka przez osoby dorosłe (rodzice), po wstępnym rozpoznaniu sprawy, pedagog we współpracy z dyrektorem kieruje sprawę do sądu rodzinnego.

7. Pedagog szkolny wraz z wychowawcą ucznia krzywdzącego przeprowadzają z nim rozmowę wychowawczą.
8. Wobec ucznia krzywdzącego zastosowana zostaje „Procedura postępowania nauczyciela w przypadku agresywnego zachowania ucznia”.
9. Monitorowanie sytuacji – czy nie dochodzi do kolejnych aktów agresji.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIÓW SPOŻYWAJĄCYCH ALKOHOL

1. Jeżeli nauczyciel podejrzewa lub otrzymał informację, że na terenie szkoły jest uczeń pod wpływem alkoholu powiadamia wychowawcę ucznia.
2. Wychowawca powiadamia dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.
3. Pedagog wzywa lekarza lub pielęgniarkę szkolną, dyrektor szkoły powiadamia rodziców ucznia.
4. W przypadkach poważnych lub gdy rodzice ucznia nie chcą współpracować lub nie zgłaszają się powiadomiona zostaje Policja.
5. Wobec ucznia zostają wyciągnięte konsekwencje statutowe.
6. Uczeń zostaje przez pedagoga szkolnego i wychowawcę objęty obserwacją.
7. Jeśli są sygnały, że rodzina ucznia ma problem alkoholowy powiadomiona zostaje Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
8. W przypadkach, gdy mimo powyższych działań uczeń sięga po alkohol wielokrotnie – poinformowany zostaje Sąd Rodzinny.
9. W celu zabezpieczenia imprez szkolnych każdorazowo na kilka
 - a. dni przed dyskoteką poinformowana zostaje Policja, która
 - b. wysyła tego dnia patrol.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NA TERENIE SZKOŁY
ZNAJDUJE SIĘ UCZEŃ BĘDĄCY POD WPŁYWEM
SUBSTANCJI PSYCHOAKTYWNYCH**

1. Nauczyciel o swoich przypuszczeniach powiadamia wychowawcę ucznia, dyrektora oraz pedagoga szkolnego. Pedagog podejmuje rolę koordynatora działań.
2. Uczeń powinien zostać odizolowany od reszty klasy (w wyznaczonym pomieszczeniu). Ze względów bezpieczeństwa uczeń powinien pozostawać pod opieką pielęgniarki szkolnej lub innego pracownika szkoły.
3. Dyrektor szkoły wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udzielenia pomocy medycznej. Lekarz decyduje o ewentualnej hospitalizacji ucznia.
4. Równocześnie do szkoły wezwani zostają rodzice lub opiekunowie ucznia, których zobowiązuje do niezwłocznego odebrania ucznia ze szkoły, określając jednoznacznie czas, w jakim na to nastąpić.
5. Jeżeli rodzice odmawiają przyjęcia do szkoły lub nie stawiają się w wyznaczonym terminie, dyrektor szkoły powiadamia policję.
6. Jeżeli sytuacji, w której uczeń jest pod wpływem substancji odurzających powtarza się, pedagog szkolny w porozumieniu z dyrektorem wnioskuje do Sądu Rodzinnego i Nieletnich o wgląd w sytuację rodzinną ucznia.

Wykorzystane materiały do opracowania: „Bezpieczeństwo prawne w postępowaniu w trudnych sytuacjach wychowawczych” – Jagna Niepokólczycka – Gac.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIÓW MAJĄCYCH KONTAKT Z NARKOTYKAMI

Zażywanie środków odurzających, udzielanie (częstowanie), nakłanianie do zażycia, rozpowszechnianie – jest prawnie zabronione (Dz.U.Nr.75 poz.468)

W przypadku uczniów mających kontakt z narkotykami niemoce być mowy o zachowaniu w tej sprawie tajemnicy. Kontakt z narkotykami jest przestępstwem, a więc sprawa taka należy do Policji.

1. Uczniami, którzy podejrzani są kontakt narkotykami zajmuje się Policja.
2. W przypadku gdy nauczyciel, inny pracownik szkoły bądź rodzic otrzyma informacje o kontakcie ucznia z narkotykami nie może tego trzymać w tajemnicy. Musi informację przekazać wychowawcy ucznia, pedagogowi szkolnemu lub dyrektorowi szkoły.
3. Dyrektor szkoły powiadamia Policję oraz rodziców ucznia.
4. Do Policji należy wyjaśnienie sprawy. Do zakresu Policji należy m.in. przesłuchanie ucznia, przeszukanie jego rzeczy osobistych lub mieszkania.
5. Po wyjaśnieniu Policja przekazuje sprawę do Sądu Rodzinnego i dla Nieletnich.
6. W przypadku, gdy zachodzi podejrzenie, że uczeń jest pod wpływem środków psychoaktywnych, zapewniona musi zostać stała opieka nad uczniem do czasu zapewnienia opieki medycznej.

Do zadań szkoły w zakresie problemu narkomanii należy PROFLIKAKYKA.

1. Przekazanie podstawowej wiedzy na temat narkomanii – uświadomienie uczniom zagrożeń wynikających z zażywania narkotyków, wpływu na psychikę i organizm oraz informowanie o konsekwencjach prawnych.
2. Objęcie opieką uczniów, którzy mieli już kontakt z narkotykami oraz ponieśli już w związku z tym konsekwencje (postępowanie Policyjne i sądowe) – pedagog szkolny, wychowawca.
Ponadto szkoła realizuje ewentualne zalecenia Sądu a także informuje kuratora sądowego oraz Policję o zachowaniu tychże uczniów.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL
PODEJRZEWA, ŻE UCZEŃ POSIADA PRZY SOBIE SUBSTANCJĘ
PRZYPOMINAJĄCĄ NARKOTYK**

1. Nauczyciel w obecności innej osoby - świadka (wychowawca, pedagog, dyrektor, itp.) ma prawo zażądać, aby uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (we własnej odzieży), ewentualnie innych przedmiotów budzących podejrzenie co do ich związku z poszukiwaną substancją. **Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla Policji.**
2. O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców / opiekunów ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
3. W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa Policję, która przeszukuje odzież i przedmioty należące do ucznia oraz zabezpiecza znalezioną substancję i zabiera ją do ekspertyzy.
4. Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel, po odpowiednim zabezpieczeniu, zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki Policji. Wcześniej próbuje ustalić, w jaki sposób i od kogo, uczeń nabył substancję.
5. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.
6. Policja przesłuchuje ucznia w obecności rodziców, jeśli nie mogą stawić się w obecności pedagoga szkolnego lub innego nauczyciela.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU, GDY NAUCZYCIEL
UJAWNI NA TERENIE SZKOŁY SUBSTANCJĘ PRZYPOMINAJĄCĄ
WYGLĄDEM NARKOTYK**

Znalezienie substancji psychoaktywnej na terenie szkoły nakłada na nią obowiązek zabezpieczenia i przekazania jej policji. Jest to zgodne z art. 62 pkt 1 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii.

Jeżeli nauczyciel znajdzie na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyk, podejmuje następujące kroki:

1. Zawiadamia dyrektora szkoły oraz pedagoga szkolnego, który podejmuje rolę koordynatora działań.
2. Pedagog wspólnie z dyrektorem oraz innym nauczycielem komisyjnie zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem. Można umieścić substancję np. w kopercie, którą należy zakleić i opisać w celu przekazania policji.
3. W porozumieniu z dyrektorem szkoły powiadamia policję.
4. Podejmuje próbę ustalenia (jeśli jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych), do kogo należy znaleziona substancja.
5. Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje zabezpieczoną substancję i informację dotyczące szczegółów zdarzenia.

Wykorzystane materiały do opracowania: „Bezpieczeństwo prawne w postępowaniu w trudnych sytuacjach wychowawczych” – Jagna Niepokólczycka – Gac.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA Z DZIECKIEM PRZEWLEKLE CHORYM W SZKOLE

Do głównych zadań szkoły w przypadku dziecka przewlekłe chorego należy:

1. Poznanie dziecka. W tym celu należy przede wszystkim ściśle współpracować z rodzicami (prawnymi opiekunami), których należy prosić o dostarczenie szczegółowych informacji na temat choroby dziecka, wskazówek do postępowania z nim oraz informacji na temat jego ograniczeń w funkcjonowaniu.

2. Dla każdego dziecka indywidualnie, uwzględniając rodzaj choroby powinien zostać napisany plan działań wspierających zawierający zasady pracy oraz procedury postępowania na wypadek sytuacji kryzysowej. Do głównych zadań należeć powinno:

✓ zapewnienie dziecku poczucia bezpieczeństwa (przyjazna postawa i otwartość nauczyciela na potrzeby dziecka, przyjazna atmosfera w szkole i klasie)

✓ dostosowanie sposobów i form nauczania do spowodowanych chorobą i sposobem jej leczenia aktualnych trudności dziecka, takich jak obniżenie koncentracji uwagi, męczliwość, wolne tempo pracy, zmienność nastroju, niecierpliwość, drażliwość oraz zmienność zachowań i zainteresowań.

✓ elastyczne stosowanie norm i zasad obowiązujących w szkole i dostosowanie ich do potrzeb chorego dziecka.

3. W przypadku koniecznym szkolenie kadry nauczycielskiej lub przygotowanie informacji dotyczących choroby dziecka oraz pracy z nim.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU FAŁSZOWANIA PRZEZ UCZNIA DOKUMENTÓW SZKOLNYCH

1. Sytuacje fałszerstwa w szkole

- ✓ dokonanie wpisów do dzienników lekcyjnych (wpisywanie, poprawianie, usuwanie ocen, usprawiedliwianie nieobecności)
- ✓ przedstawienie fałszywych zwolnień i usprawiedliwień od rodziców
- ✓ podrabianie (przerabianie) zaświadczeń lekarskich
- ✓ fałszowanie legitymacji szkolnej
- ✓ podkładanie prac innych uczniów jako własnych oraz udowodnienie przez nauczyciela ściągania
- ✓ inne przypadki (podrabianie zgody rodziców na udział w zawodach sportowych, wycieczce itp.)

2. Osoby mogące podjąć decyzję o wszczęciu postępowania:

- ✓ wychowawca klasy
- ✓ nauczyciel przedmiotu
- ✓ pedagog szkolny
- ✓ zespół wychowawczy
- ✓ dyrektor szkoły

3. Postępowanie w wypadku stwierdzenia fałszerstwa:

- ✓ powiadomienie rodziców ucznia
- ✓ spotkanie z uczniem i jego rodzicami celem wyjaśnienia powodów fałszerstwa
- ✓ podjęcie decyzji o dalszym postępowaniu w obecności rodziców

4. W przypadku powtarzających się sytuacji fałszerstw, szkoła kieruje informację oraz prośbę o interwencję do Policji. Szkoła może wnioskować o interwencję również po ujawnieniu jednorazowego fałszerstwa.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIÓW CZĘSTO OPUSZCZAJĄCYCH ZAJĘCIA

Obowiązek szkolny

Zgodnie z obowiązującymi przepisami obowiązek szkolny spełnia się przez uczęszczanie do szkoły podstawowej i gimnazjum.

Obowiązek ten trwa do ukończenia 16 roku życia lub do ukończenia przez dziecko gimnazjum.

Obowiązek nauki

Po ukończeniu gimnazjum istnieje obowiązek nauki do ukończenia 18 roku życia i spełnia się go przez uczęszczanie do publicznej szkoły ponad gimnazjalnej albo w formach pozaszkolnych.

1. Osobą, która jako pierwsza stara się rozwiązać problem nieobecności ucznia jest wychowawca. Jeśli rozmowy z uczniem lub rodzicem nie dają rezultatów bądź rodzice ucznia w ogóle nie kontaktują się ze szkołą – wychowawca zgłasza problem pedagogowi bądź dyrektorowi szkoły.
2. Dyrektor szkoły wysyła do rodziców pismo wzywające ich do realizacji obowiązku szkolnego dziecka.
3. Pedagog szkolny stara się wyjaśnić z uczniem przyczynę jego nieobecności . Może w tym celu przeprowadzić wywiad domowy. Ponadto uczeń zostaje objęty stałą obserwacją.
4. Jeżeli pomimo powyższych działań uczeń nadal opuszcza zajęcia a rodzice nie kontaktują się ze szkołą, dyrektor szkoły wysyła kolejne pismo wzywające rodziców do realizacji obowiązku szkolnego dziecka oraz wzywa rodziców do szkoły w celu wyjaśnienia.
O sytuacji ucznia poinformowany zostaje dzielnicowy.
5. Jeśli powyższe działania nie przynoszą rezultatów zostaje powiadomiony Sąd Rodzinny i dla Nieletnich.

**PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU
NIELETNIEJ UCZENNICY W CIĄŻY**

1. W przypadku podejrzenia ciąży u nieletniej uczennicy wychowawca lub inna osoba dorosła, do której dziewczynka ma zaufanie przeprowadza z uczennicą dyskretny wywiad potwierdzający ewentualny jej odmienny stan .
2. W przypadku uzasadnionych podejrzeń ciąży u nieletniej należy wezwać jej rodziców lub prawnych opiekunów w celu poinformowania o tym fakcie oraz o konieczności wizyty dziewczynki u lekarza ginekologa.
3. Jeżeli lekarz pisemnie potwierdzi ciążę dziewczynki należy otoczyć uczennicę opieką i zgodnie z ustawą o ochronie płodu ludzkiego zapewnić niezbędną pomoc do czasu ukończenia edukacji.
4. Z powodu ciąży uczennica ma prawo do zwolnienia lekarskiego z zajęć wychowania fizycznego lub wszystkich zajęć szkolnych. W przypadku porodu lub połogu ma prawo do urlopu macierzyńskiego, którego udziela dyrektor szkoły.

Uczennica – na wniosek jej rodziców lub opiekunów - może być skierowana na indywidualny tok nauczania.

5. W miarę możliwości należy zapewnić uczennicy terminowe wywiązywanie się z obowiązków szkolnych. W tym celu zespół w składzie: dyrektor szkoły, wychowawca klasowy, nauczyciele przedmiotowi w porozumieniu z rodzicami przygotowują program pomocy niezbędnej do uzyskania sukcesu edukacyjnego.

Należy także w razie konieczności zapewnić opiekę i pomoc pedagogiczną, psychologiczną, a w trudnych sytuacjach także pomoc socjalną.

6. Każdy przypadek ciąży nieletniej poniżej 15 roku życia należy zgłosić do prokuratury.

PROCEDURA PROWADZENIA WYWIADU ŚRODOWISKOWEGO

1. Komunikowanie się jest podstawową cechą systemu rozpoznawania środowiska uczniów.
2. Wymiana informacji na temat poszczególnych uczniów zachodzi między współdziałającymi osobami zatrudnionymi w szkole: dyrektorem szkoły, wychowawcami, pedagogiem szkolnym, nauczycielami, wychowawcami świetlicy, pracownikami biblioteki, pielęgniarką szkolną.
3. Na wniosek pedagoga szkolnego informację uzupełniają osoby zatrudnione poza szkołą, tj.: pracownicy ośrodka pomocy społecznej, komendy powiatowej policji, poradni psychologiczno-pedagogicznej, sądu (kuratorzy sądowi).
4. Na podstawie wypełnianej przez wychowawcę kart „Informacja o klasie” pedagog szkolny sporządza wykaz uczniów:
 - zagrożonych demoralizacją,
 - trudnych wychowawczo,
 - wymagających pomocy materialnej
5. W przypadku nagłego wystąpienia problemów ucznia (niespełnienie wymagań szkoły), zmiana zachowania, wagary, agresja, nieposłuszeństwo, używanie środków psychoaktywnych, itp.) pedagog szkolny razem z wychowawcą lub po konsultacji z nim przeprowadza wywiad środowiskowy ustalając warunki socjalno-bytowe, relacje między dzieckiem a rodzicami i rodzeństwem, system kar i nagród, czas wolny dziecka itp.
6. Wizyta domowa może służyć rozpoznaniu sytuacji domowej ucznia oraz przybierać charakter poradnictwa wychowawczego lub interwencyjnego.
7. W sytuacjach wyjątkowych pedagog szkolny może korzystać z pomocy funkcjonariusza komendy powiatowej policji, pracownika socjalnego oraz kuratora sądowego.

8. W uzasadnionych przypadkach pedagog szkolny wnioskuje o kierowanie sprawy uczniów z rodzin zaniedbanych środowiskowo do sądu rejonowego – wydział rodzinny i nieletnich.

Rozporządzenie MEN z dnia 7 stycznia 2003 r. w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU STWIERDZENIA NARUSZENIA GODNOŚCI NAUCZYCIELA

Definicja:

Za naruszenie godności osobistej nauczyciela uznaje się:

- a) lekceważące i obraźliwe zachowanie wobec ww., wyrażone w słowach lub gestach,
- b) prowokacje pod adresem nauczyciela wyrażone w słowach lub gestach,
- c) nagrywanie lub fotografowanie bez wiedzy i zgody,
- d) naruszenie prywatności i własności prywatnej,
- e) użycie przemocy fizycznej i psychicznej,
- f) pomówienia i oszczerstwa,
- g) naruszenie nietykalności osobistej

Procedura

1. W przypadku gdy zachodzi uzasadnione podejrzenie, że uczeń naruszył godność nauczyciela, nauczyciel, który powziął takie podejrzenie, ma obowiązek zgłoszenia powyższego faktu do dyrektora szkoły, a w przypadku jego nieobecności – do wicedyrektora lub pedagoga szkolnego.
2. W obecności nauczyciela, dyrektora uczeń odbywa rozmowę wstępną
3. Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz pierwszy i dotyczy punktu a) lub b):
 - wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji
 - rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron
 - jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany zaistniałych okolicznościach
4. Jeżeli zdarzenie ma miejsce po raz kolejny w przypadku tego samego ucznia:
 - wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji

- uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły na piśmie za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu
- uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania co najmniej o jeden próg
- rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny, zawierający dalsze zasady współpracy stron
- sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły, podpisana także przez rodziców/prawnych opiekunów ucznia
- szkoła kieruje pismo do sądu rodzinnego z prośbą o zbadanie sprawy i podjęcie dalszego postępowania
- jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, zostaje on także poinformowany o zaistniałych okolicznościach

5. Jeżeli zachowanie ucznia dotyczy pozostałych punktów definicji:

- wychowawca niezwłocznie powiadamia telefonicznie rodziców ucznia o zaistniałej sytuacji i wzywa ich do szkoły
- wzywana jest natychmiast policja
- uczeń otrzymuje naganę dyrektora szkoły na piśmie za rażące naruszenie regulaminu szkoły i statutu
- uczeń ma obniżoną ocenę z zachowania do najniższej
- rodzice/prawni opiekunowie i uczeń podpisują ze szkołą kontrakt indywidualny zawierający dalsze zasady współpracy stron
- sporządzona zostaje notatka służbowa z czynności szkoły i właściwych służb, podpisana także przez rodziców/prawnych opiekunów ucznia
- osoba poszkodowana zgłasza na policję wniosek o popełnieniu przestępstwa z powództwa cywilnego
- jeżeli uczeń ma kuratora sądowego, on także jest informowany o zaistniałych okolicznościach

Jeżeli zdarzenie powtarza się, szkoła występuje do sądu rodzinnego o zaostrezenie środków do skierowania do ośrodka włącznie, a do kuratora oświaty kieruje wniosek o skreślenie z listy uczniów zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Uczniowi i jego rodzicom przysługuje prawo odwołania od wymierzonej kary w ciągu 14 dni od jej zaistnienia.

Odwołanie składać należy do dyrektora szkoły w formie pisemnej w sekretariacie szkoły, dokument taki zostaje wpisany do dziennika pism przychodzących i otrzymuje nadany numer. Dyrektor szkoły rozpatruje odwołanie w ciągu 14 dni i powiadamia o tym rodziców.

PROCEDURA W PRZYPADKU GDY NA TERENIE SZKOŁY ZNALEZIONE ZOSTAŁY MATERIAŁY I SUBSTANCJE NIEBEZPIECZNE

Każda informacja o tym, że na terenie szkoły znajduje się materiał wybuchowy lub substancja chemiczna zagrażająca życiu i bezpieczeństwu człowieka, powinna dotrzeć do dyrektora szkoły.

1. Dyrektor szkoły niezwłocznie powiadamia Policję
2. Dyrektor szkoły przekazuje informację społeczności szkolnej a następnie zarządza ewakuację według przyjętej procedury
3. Materiał lub niebezpieczna substancja może zostać bez kontaktu z nią zabezpieczona tak, aby nikt się do niej celowo lub przez przypadek nie zbliżył – np. odgrodzona ławkami lub poprzez zamknięcie wejścia lub przejść.

Wykorzystane materiały do opracowania: „Bezpieczeństwo prawne w postępowaniu w trudnych sytuacjach wychowawczych” – Jagna Niepokólczycka – Gac.

PROCEDURA WSPÓŁPRACY Z PORADNIĄ PSYCHOLOGICZNO - PEDAGOGICZNĄ W SIERADZU

I. Współpraca w zakresie pomocy psychologiczno – pedagogicznej

- ✓ Osobą decydującą o skierowaniu dziecka na badania jest rodzic. Rolą nauczycieli jest poinformowanie rodziców o zasadności takich badań w związku zauważonymi trudnościami u dziecka. Badania mogą dotyczyć również uczniów szczególnie uzdolnionych.
- ✓ W razie konieczności nauczyciele przygotowują za zgodą rodziców pomocną dokumentację do badań (opinie, prace uczniów, kwestionariusze itp.)
- ✓ Po dostarczeniu wyników badań przez rodziców w szkole zostaje zorganizowana dla dziecka pomoc psychologiczno – pedagogiczna zgodnie z przyjętą procedurą.

II. Współpraca dydaktyczno – informacyjna

- ✓ Szkolenia przez pracowników poradni rady pedagogicznej, uczniów, rodziców.
- ✓ Konsultacje i wsparcie w przypadkach trudnych.

METODY WSPÓŁPRACY Z POLICJĄ

Policja działania swoje opiera na:

- ✓ Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich
- ✓ Ustawie o Policji
- ✓ Zarządzenie nr 590 Komendanta Głównego Policji z dnia 24 października 2003r. w sprawie metod i form wykonywania zadań przez policjantów w zakresie przeciwdziałania demoralizacji i przestępczości nieletnich.
- ✓ Zarządzeniu nr 1426 Komendanta Głównego Policji z dnia 23 grudnia 2004 roku w sprawie metodyki wykonywania czynności dochodzeniowo – śledczych przez służby policyjne wyznaczone do wykrycia przestępstw i ściganie ich sprawców.

Policja zajmuje się nieletnimi:

- ✓ Do 18 roku życia w zakresie zapobiegania i zwalczania demoralizacji
- ✓ W wieku 13 – 17 lat wobec których prowadzone są postępowania o czyny karalne

Policjantom wykonującym czynności służbowe przysługują między innymi uprawnienia do:

- ✓ Legitymowania
- ✓ Ujęcia nieletniego
- ✓ Kontroli osobistej
- ✓ Przeglądania zawartości bagażu

Ponadto policja wykonując czynności w stosunku do nieletniego sprawcy czynu karalnego ma prawo do:

- ✓ Przeszukania
- ✓ Zatrzymania
- ✓ Przesłuchania

ZAKRES WSPÓŁPRACY

Informacja

- ✓ Informowanie Policji o negatywnych zdarzeniach na terenie szkoły, o uczniach sprawiających trudności, zagrożonych niedostosowaniem społecznym oraz demoralizacją a także o rodzinach dysfunkcyjnych
- ✓ Reagowanie na informacje przekazywane przez Policję
- ✓ W przypadkach koniecznych pozyskiwanie informacji od Policji

Interwencja

Zgodnie ze szkolnymi procedurami wnioskowanie przez szkołę o interwencję policyjną w przypadkach, kiedy zachodzi taka konieczność

Edukacja

- ✓ Pomoc Policji w pedagogizacji uczniów oraz rodziców na tematy związane z zagrożeniami wynikającymi z zażywania narkotyków, innych środków psychoaktywnych a także pogadanki dotyczące konsekwencji łamania prawa
- ✓ Pomoc Policji w organizowaniu konkursów ruchu drogowego, egzaminów na kartę rowerową i motorowerową.

Wywiady środowiskowe

- ✓ Na wniosek szkoły przeprowadzanie przez Policję wywiadów środowiskowych jak też w przypadkach koniecznych przeprowadzanie wywiadów wspólnie z przedstawicielem Policji.
- ✓ Na wniosek szkoły prowadzenie przez Policję stałych wywiadów środowiskowych będących elementem monitoringu rodziny dysfunkcyjnej.

Ochrona i monitoring w czasie imprez szkolnych

- ✓ Na wniosek szkoły Policja pomaga w zapewnieniu bezpieczeństwa podczas szkolnych dyskotek poprzez skierowanie patrolu monitorującego okolice szkoły i interweniującego w przypadkach koniecznych.

PROCEDURA WSPÓŁPRACY Z SĄDEM RODZINNYM I NIELETNICH W SIERADZU

Ścisłą współpracę z sądem prowadzi pedagog szkolny . Do podstawowych zadań należą:

- ✓ Wnioskowanie o wgląd w sytuację rodzinną w przypadku informacji o przemocy w rodzinie, nadużywaniu alkoholu, zaniedbaniu lub innych niepokojących sygnałach zagrażających bezpieczeństwu dzieci.
- ✓ Bezpośredni lub telefoniczny kontakt z kuratorami w celu wymiany informacji o rodzinach i uczniach.
- ✓ Konsultacje z kuratorami sytuacjach trudny

PROCEDURA WSPÓŁPRACY Z GMINNYM OŚRODKIEM POMOCY SPOŁECZNEJ

- ✓ Wymiana informacji na temat rodzin oraz uczniów mających trudną sytuację (materialną, problemy rodzinne typu przemoc, nadużywanie alkoholu, zaniedbanie)
- ✓ Wnioskowanie o podjęcie działań wobec rodziny
- ✓ Informowanie o potrzebie dofinansowania uczniów (dożywianie, wyjazdy, wycieczki, podręczniki, inne)
- ✓ Współpraca polegająca na wspólnym podejmowaniu działań wobec rodzin z problemami

PROCEDURY POSTĘPOWANIA – PRÓBA SAMOBÓJCZA UCZNIA

Naturalnym etapem w życiu każdego młodego człowieka jest pewien stan chaosu, kiedy znany dotąd postrzegany porządek świata przestaje istnieć, a w jego miejsce nie ukształtował się jeszcze w miarę spójny obraz nowej rzeczywistości. Jest to czas negacji, często młodzieńczego buntu, czas poszukiwania autonomii, czas eksperymentowania, szukania własnych granic. Już sam stan osiągnięcia fizycznej i psychicznej dojrzałości jest dla młodego człowieka trudnym życiowym doświadczeniem, zazwyczaj również wspaniałym i niezwykle twórczym, jednak niekiedy także traumatycznym, czyli pełnym stresów i problemów. Dla wielu nastolatków okres dorastania wypełniony jest również wydarzeniami, wywołującymi trudne do wytrzymania napięcia emocjonalne. Pojawiające się w tym czasie wahania nastroju a nawet stany depresyjne, zachowania agresywne, niespójność w myśleniu, negowanie rzeczywistości, to częste zachowania. Zdarza się, że poziom stresu, którego doświadcza dziecko, powoduje, że nie jest ono w stanie uporać się z codziennymi zmartwieniami i kłopotami. Wtedy – często w sposób nagły – pojawia się kryzys, który ogarnia całą rzeczywistość młodego człowieka i nasila stres do poziomu krytycznego. Konsekwencją takiego stanu może być podjęcie przez ucznia zamachu samobójczego.

CZYNNIKI ŚWIADCZĄCE O TY, ŻE UCZEŃ MOŻE PODJĄĆ PRÓBĘ SAMOBÓJCZĄ.

Osoby rozważające możliwość popełnienia samobójstwa rzadko komunikują wprost, że taką ewentualność biorą pod uwagę. Jednak większość z nich komunikuje to światu w inny sposób. Często są to delikatne wskazówki, aluzje, zmiany w sposobie codziennego funkcjonowania. Nasza wrażliwość na odbieranie tego typu subtelnych sygnałów może wpłynąć na zaniechanie próby samobójczej. Nigdy nie należy lekceważyć żadnych sygnałów świadczących o chęci popełnienia samobójstwa. Nawet jeśli groźby takie wydają się jedynie próbą zwrócenia na siebie uwagi, lepiej na nie reagować, niż później żałować, że nie udało nam się zapobiec tragedii.

Do znaczących czynników ryzyka należą: zaniedbanie, narkotyki, alkoholizm w rodzinie, przemoc w rodzinie, bieda, porzucenie, brak perspektyw, wykorzystywanie seksualne, homoseksualizm (moment samoidentyfikacji).

Strata kogoś bliskiego, odosobnienie, słabe umiejętności komunikacyjne. Poczucie braku nadziei i depresja, impulsywność, skłonność do gwałtownych działań, samotność, negatywny obraz samego siebie, wzorce myślenia, niezdolność do widzenia różnych możliwości rozwiązania problemu a także pesymizm, widzenie siebie w czarnych barwach, brak wyobrażeń przyszłości, obwinianie siebie. Ponadto do czynników wysokiego ryzyka należą objawy klinicznej depresji i poczucia braku nadziei, niedawna strata ważnej relacji lub celu w życiu. Obciążenia takie jak niesprawność fizyczna, leczenie psychiatryczne, taki więc czynników takich może być bardzo wiele.

NAJCZĘSTSZE ZNAKI OSTRZEGAJĄCE O SAMOBÓJSTWIE

- ✓ Wzmianki o samobójstwie, śmierci i/lub o poczuciu bezsensu życia, beznadziejności (słowne i pozasłowne, na przykład w stroju, ekspresji plastycznej czy muzycznej)
- ✓ Zmiany zachowania (np. rozdawanie swoich cennych rzeczy, izolowanie się od ludzi, zaniedbywanie swojego wyglądu, słuchani określonej muzyki, agresja jawna lub tłumiona)
- ✓ Informacje o wcześniejszych samouszkodzeniach i/lub próbach samobójczych oraz zachowaniach impulsywnych
- ✓ Trudna sytuacja życiowa (m.in. konflikty w rodzinie, samotność, doświadczanie przemocy, niepowodzenia szkolne, odrzucenie przez osobę znaczącą, utrata kogoś lub czegoś)
- ✓ Występowanie w rodzinie samobójstw i zaburzeń psychicznych

	Czynniki wysokiego ryzyka	TAK	NIE
	Uczeń mówi (lub wyraża w inny sposób) o poczuciu beznadziejności, beznadziejności, braku nadziei.		
	Mówi wprost lub pośrednio o samobójstwie, pisze list pożegnalny lub testament.		
	W ostatnim czasie pozbywa się osobistych cennych dla niego przedmiotów.		
	Zaniechał zajęć, które dotychczas sprawiały mu		

	przyjemność.		
	Używa wyrażień, które mówią o jakimś krańcowym momencie w czasie, wiążą się z końcem, zaprzestaniem, odejściem itp.		
	W ostatnim czasie przejawia dużą zmianę charakter, nastroju, występują nietypowe zachowania.		
	Przestał dbać o wygląd i higienę osobistą lub zmienił inne nawyki zachowania.		
	W ostatnim czasie unika kontaktów, również z bliskimi kolegami, izoluje się, zamyka w sobie.		
	Źle sypia, cierpi na bezsenność, nie ma apetytu.		
	W przeszłości podejmował już próby samobójcze.		
	Przejawiał inne zachowania ryzykowne, okaleczał się, spożywał alkohol, używał narkotyków itp.		
	W ostatnim czasie doświadczył jakiejś traumy, sytuacji stresowej, np. przeżył stratę ważnej relacji z kimś bliskim lub śmierć bliskiej osoby.		
	Przejawia zainteresowanie tematyką śmierci, umierania, reinkarnacji, życia po śmierci itp.		
	Fascynują go znane osoby (np. gwiazdy popkultury), które popełniły samobójstwo.		

Częste błędy w pojmowaniu samobójstwa

- ✓ Osoba, która zastanawiała się nad popełnieniem samobójstwa lub miała taką próbę już zawsze będzie nim zagrożona
- ✓ Gdy tylko kryzys minie, dziecko nie jest już obciążone ryzykiem samobójstwa.
- ✓ Osoby chcące popełnić samobójstwo zawsze zostawiają list pożegnalny.
- ✓ Do popełnienia samobójstwa dochodzi bez ostrzeżenia.
- ✓ Ci, którzy mówią, że popełnią samobójstwo w rzeczywistości tego nie zrobią,
- ✓ Samobójstwa zdarzają się w niższych warstwach społecznych.
- ✓ Osoby popełniające samobójstwo cierpią na choroby psychiczne.

ETAPY INTERWENCJI KRYZYSOWEJ

- I. Jeśli uczeń zachowuje się inaczej niż dotychczas, zaczyna ubierać się na czarno, zaczyna słuchać „mrocznej” muzyki, izoluje się, jest smutny lub rozdrażniony, opuszcza się w nauce:
 - ✓ Należy porozmawiać z nim o powodach takiego zachowania, może ma jakieś kłopoty
 - ✓ Należy zaoferować mu pomoc. Jeśli nie zechce skorzystać z niej od razu – określ, w jaki sposób może się skontaktować.
 - ✓ Należy poprosić o pomoc szkolnego pedagoga i wspólnie monitorować zachowanie ucznia.
 - ✓ Należy porozmawiać z rodzicami ucznia i przekazać informacje o niepokojącym zachowaniu.
- II. Jeśli uczeń prezentuje myśli rezygnacyjne lub samobójcze bądź też dostrzegalne są ślady samookaleczeń (np. nacięcia na nadgarstkach, przedramionach):
 - ✓ Należy wysłuchać ucznia i okazać mu szacunek, nie lekceważyć jego uczuć, nie wpierać mu, że czuje się dobrze
 - ✓ Uczeń powinien być zachęcony do szukania pomocy. Należy spytać, czy z kimś tym rozmawiał, może jest już pod opieką psychologa bądź psychiatry.
 - ✓ Należy wnikliwie ocenić zagrożenie śmiercią, można zapytać, czy kiedykolwiek podejmował próby samobójcze – każda próba „s” w przeszłości zwiększa prawdopodobieństwo jej powtórzenia.
 - ✓ Należy uświadomić, że wiele osób ma takie myśli i że możliwa jest pomoc. Każdemu zdarzają się takie momenty, kiedy nie wie, co zrobić. Bo sytuacja wydaje się bez wyjścia. Wtedy warto poprosić o pomoc kogoś, kto zajmuje się podobnymi problemami, dla którego to nie jest nowość, jest fachowcem w tej dziedzinie.
 - ✓ Kiedy dowiemy się o skłonnościach samobójczych ucznia, jak najszybciej należy powiadomić rodziców lub prawnych opiekunów. Można uzyskać na to zgodę ucznia, uświadomić mu, że obawiamy się o jego życie. Jednak nawet gdy uczeń odmówi, informujemy rodziców. Należy wyjaśnić uczniowi, że powiadomienie rodziców jest konieczne ze względu na przepisy. Nie ma w tym przypadku mowy o zachowaniu tajemnicy. Rodzicom należy uświadomić

problem oraz poinformować, że w takim przypadku konieczna jest jak najszybsza wizyta u specjalisty – najlepiej psychiatry lub psychologa klinicznego.

Rozmowę należy udokumentować. Jest to najważniejszy punkt interwencji wobec ucznia, który mówi o samobójstwie lub sygnalizuje je w inny sposób.

III. Postępowanie po kryzysie

Jeżeli uczeń wraca do szkoły po próbie samobójczej, należy:

- ✓ Zapewnić mu poczucie bezpieczeństwa
- ✓ Okazać mu serdeczność i zrozumienie, również rodzicom
- ✓ Pomóc w powrocie do grupy, do nauki
- ✓ Dowiedzieć się, jakie były ewentualne zalecenia lekarskie
- ✓ Porozmawiać z rodzicami, dowiedzieć się jak najwięcej o stanie psychicznym ucznia
- ✓ **Monitorować zachowanie dziecka** – w miarę możliwości próbować ocenić ryzyko ponownej próby samobójczej. Osoby, które już raz podjęły próbę samobójczą, znajdowały się w głębokim kryzysie, zatem łatwiej podejmują kolejną próbę. Po podjętym zamachu na życie dziecko odczuwa zazwyczaj znaczny spadek napięcia, nie należy tego utożsamiać jednak z poprawą stan psychicznego. Okres ten powinien być traktowany z dużą ostrożnością, bo dziecko może po prostu zbierać siły do kolejnej próby. Często zdarza się, że wybiera wówczas skuteczniejsze metody pozbawienia się życia. W czasie kryzysu dziecko powinno przebywać pod stałym nadzorem. próbując ocenić ryzyko ponownej próby samobójczej, warto znaleźć odpowiedź na następujące pytania:
 - w jakich okolicznościach uczeń podjął próbę samobójczą?
 - jakie były tego przyczyny?
 - czy jest to pierwsza próba samobójcza, a jeśli nie, to w jakich okolicznościach i z jakiego powodu podejmowane były poprzednie próby.
 - co działo się w życiu ucznia i jakie uczucia mu towarzyszyły w ostatnim tygodniu przed podjęciem próby samobójczej oraz w dniu samobójstwa i tuż przed jego popełnieniem.

- czy podejmując próbę samobójczą uczeń znajdował się pod wpływem działania środków zmieniających Świadomość (alkohol, narkotyki, leki psychotropowe.)
- jakie uczucia towarzyszyły uczniowi po podjętej próbie samobójczej.
- czy w rodzinie lub w najbliższym otoczeniu dziecka zdarzyły się próby samobójcze lub śmierć samobójcza.
- czy uczeń leczył się psychiatrycznie, jeśli tak, to gdzie, kiedy i z jakiego powodu.
- czy w ostatnim okresie (roku, kilku miesięcy, tygodni) uczeń doznał utraty kogoś bliskiego lub innych traumatycznych doświadczeń w swoim życiu oraz jaki to ma wpływ na jego obecne funkcjonowanie.

IV. Postępowanie w przypadku udanej próby samobójczej

Samobójstwo dokonane przez dziecko przynosi cierpienie i jest źródłem wielu niezwykle trudnych emocji nie tylko dla rodziców dziecka. Również dla jego rówieśników jest to wielkie nieszczęście, dlatego trzeba poświęcić im w tym okresie dużo uwagi i troski. Tragiczne wydarzenie powinno stać się przedmiotem dyskusji zarówno w grupie uczniów (klasie) jak i indywidualnie. Należy omówić w klasach to co się stało, pozwolić mówić uczniom o swoich odczuciach, pozwolić odreagować. Rozmawiając o samobójstwie nie należy jednak dopuszczać do gloryfikowania tego typu zachowań oraz do idealizacji osoby, która targnęła się na swoje życie. Rozmowa na temat samobójstwa powinna uwzględniać zagadnienie w szerszym kontekście – różnych zachowań autodestrukcyjnych i przyczyn ich powstawania. A jeszcze lepiej w szerokim kontekście zdrowia psychicznego i moralnego, ale absolutnie bez tonacji potępienia, tylko w kontekście pozytywnych wartości życia i twórczych wzorów zachowań.

Nie należy organizować uroczystości o charakterze wspominkowym ani apeli szkolnych, na których informowano by o zdarzeniu. Nie należy być na pogrzebach całą szkołą, choć osoby chcące wziąć udział w uroczystościach pogrzebowych powinny mieć taką możliwość.

W okresie następującym po tragicznych wydarzeniach istotne jest wnikliwe monitorowanie stanu psychicznego uczniów ze szczególnym zwróceniem

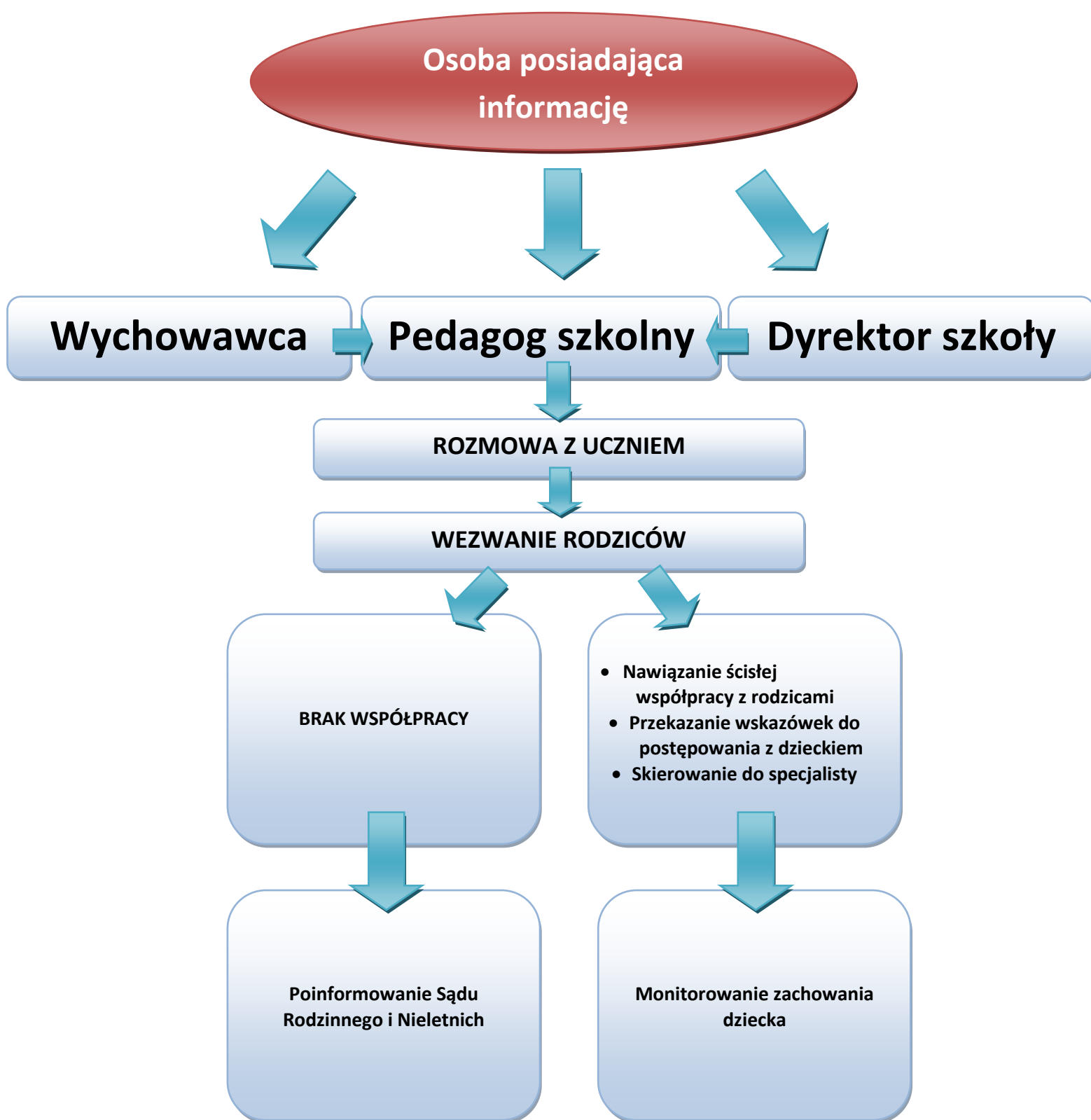

uwagi na możliwość wystąpienia wśród uczniów objawów stresu pourazowego. Uczniowie powinni też uzyskać informację o miejscach, w których uzyskają pomoc w sytuacji kryzysu. Uwzględnienie powyższych czynników zmniejsza ryzyko naśladownictwa i wystąpienia seryjnych prób samobójczych lub samobójstw.

W oparciu o materiały autorstwa: *Piotr Bakula*

PRÓBA SAMOBÓJCZA – SCHEMAT POSTĘPOWANIA

NOTATKA SŁUŻBOWA

NOTATKA Z ROZMOWY Z RODZICAMI UCZNIA, KTÓRY PODJĄŁ PRÓBĘ SAMOBÓJCZĄ, DEKLARUJE PRÓBĘ SAMOBÓJCZĄ LUB JEGO ZACHOWANIE POZWALA PRZYPUSZCZAĆ, ŻE MA SKŁONNOŚCI TEGO TYPU

Data spotkania: _____

1. Imię i nazwisko rodziców _____

2. Cel rozmowy

3. Ustalenia/uzyskane informacje

Podpis rodzica

Podpis dyrektora

Podpis pedagoga

PROCEDURA POSTĘPOWANIA – UCZEŃ ZAGROŻONY DEMORALIZACJĄ

Demoralizacja – wg Ustawy o postępowaniu w sprawach nieletnich jest to naruszenie zasad współżycia społecznego, popełnienie czynu zabronionego, systematyczne uchylanie się od obowiązku szkolnego lub kształcenia zawodowego, używanie alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawianie nierządu, włóczęgostwo, udział w grupach przestępczych.

Każdy kto stwierdzi istnienie okoliczności świadczących o demoralizacji dziecka bądź zagrożenia demoralizacją, ma społeczny obowiązek przeciwdziałania temu, interweniując przy pierwszych niepokojących objawach.

Dlatego też nauczyciel, który uzyska informację, że uczeń jest zagrożony demoralizacją, bez względu na to, czy zachowania zabronione prawem mają miejsce na terenie szkoły czy poza nią powinien podjąć następujące kroki:

1. Powiadomić o tym fakcie wychowawcę ucznia

2. Wychowawca informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.

Wzywa do szkoły rodziców (prawnych opiekunów) ucznia i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz z uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji, zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej może zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym. Między stronami może zostać spisany kontrakt regulujący zobowiązania ucznia, rodziców oraz szkoły. Rozmowy mogą toczyć przy udziale dyrektora szkoły i pedagoga szkolnego.

3. Uczeń zostaje objęty opieką pedagoga szkolnego

4. **Jeżeli rodzice odmawiają współpracy lub nie stawiają się do szkoły,** a nadal z wiarygodnych źródeł napływają informacje o przejawach demoralizacji ich

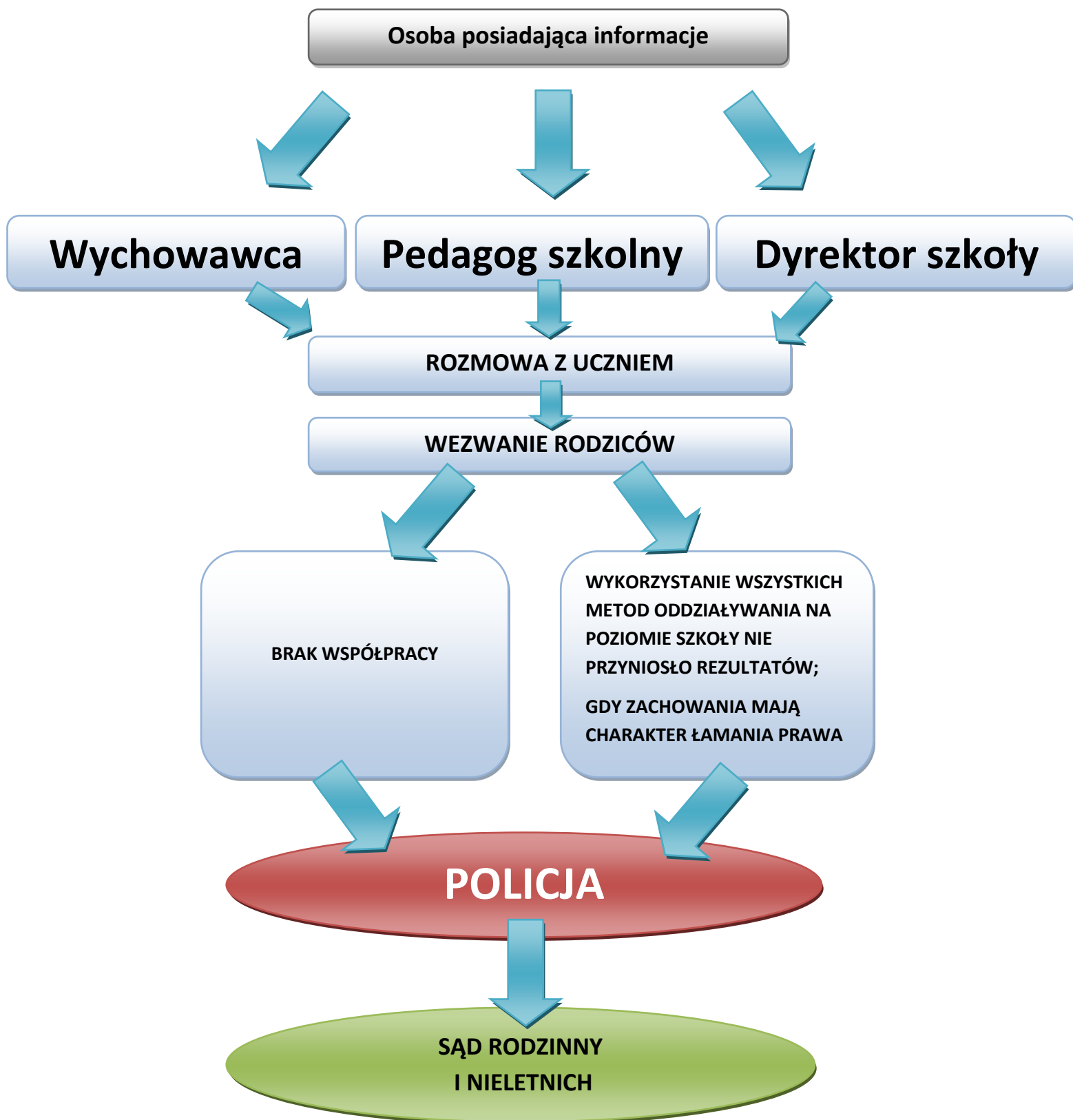
dziecka, szkoła pisemnie powiadamia o zaistniałej sytuacji Sąd Rodzinny lub Policję (specjalistę ds. nieletnich).

Podobnie, szkoła powiadamia sąd lub policję, jeżeli wykorzysta wszystkie dostępne jej środki oddziaływań wychowawczych, (rozmowa z rodzicami, ostrzeżenie ucznia, spotkania z pedagogiem, psychologiem, itp.), a ich zastosowanie nie przynosi oczekiwanych rezultatów. Dalszy tok postępowania leży w kompetencji tych instytucji.

5. Monitorowanie sytuacji szkolnej i rodzinnej ucznia.

DEMORALIZACJA – SCHEMAT POSTĘPOWANIA

NIEOBECNOŚĆ RODZICÓW UCZNIA – WYJAZD ZA GRANICĘ

1. Szkoła monitoruje na bieżąco sytuację rodzinną uczniów i zbiera informacje na temat wyjazdów rodziców. Rodzice bądź prawni opiekunowie, którzy wyjeżdżają poza teren kraju powinni w formie pisemnej poinformować, komu powierzają opiekę nad dzieckiem.
2. Dziecko , którego rodzic bądź oboje rodziców wyjechali za granicę jest pod stałą obserwacją wychowawcy, który w przypadku dostrzeżenia problemów w zachowaniu dziecka bądź we współpracy z wyznaczonym opiekunem informuje pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.

W przypadku trudności w nauce wychowawca organizuje dziecku pomoc.

W celu głębszej diagnozy sytuacji rodzinnej dziecka można wnioskować o pomoc do Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej.

3. W przypadku nieuregulowania sytuacji prawnej dziecka przez rodziców szkoła powinna interweniować.
 - a. Pierwszym krokiem winno być uświadomienie rodziców o konieczności ustanowienia opieki na czas ich wyjazdu.
 - b. Jeśli rodzice nie wypełnią obowiązku wyznaczenia opiekuna, poinformowany winien zostać Sąd Rodzinny lub Policja.

PROCEDURA KORZYSTANIA Z MONITORINGU SZKOLNEGO

Zasady wykorzystania zapisów z monitoringu

1. Monitoring szkolny służy zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania oraz opieki i tylko w takim celu jest wykorzystywany. Ma on za zadanie skłonić uczniów do poszanowania innych osób, minia szkoły oraz do podniesienia dyscypliny.

2. Budynek szkoły jest oznakowany tabliczkami informacyjnymi z napisem „obiekt monitorowany”.

Kamery w szkole umieszczone są w następujących miejscach:

- parter – korytarze,
- piętro – korytarze, przedsionek toalety dla uczniów gimnazjum
- kamery zewnętrzne monitorujące wejście do szkoły oraz wewnętrzny plac szkoły.

3. Do obsługi monitoringu została powołana osoba, która jest odpowiedzialna za jego obsługę oraz prawidłowe funkcjonowanie. Osoba ta posiada również hasła dostępu.

4. Inni nauczyciele mają dostęp do zapisów w obecności osoby odpowiedzialnej za jego obsługę i za zgodą dyrektora szkoły.

5. Zarejestrowane nagrania mogą być dowodem niewłaściwych zachowań uczniów, mogą zostać zaprezentowane uczniowi lub jego rodzicom w celu udowodnienia jego niewłaściwego postępowania.

6. Zapisy monitoringu udostępniane są tylko za zgodą dyrektora nauczycielom, którzy zajmują się daną sprawą oraz okazane mogą być tylko uczniom i rodzicom, których sprawa ta dotyczy.

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZJAWISKA CYBERPRZEMOCY

Cyberprzemoc (agresja elektroniczna) – stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.

1. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy

Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc, może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice lub inni uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

2. Ustalenie okoliczności zdarzenia

Dyrektor, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują analizy sytuacji, ustalić wszelkie okoliczności oraz zaplanować działania.

3. Zabezpieczenie dowodów

- ✓ Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane – pomocna może być tutaj instrukcja (zał. Nr.1).
- ✓ Należy sporządzić notatkę służbową, zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony WWW lub serwisu, gdzie pojawiły się szkodliwe treści.

4. Identyfikacja sprawcy

- ✓ Często ustalenie sprawcy nie jest trudne dla pracowników szkoły. Pomocna w tym może być instrukcja. (zał. Nr.2)
- ✓ W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się, ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

5. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny pełniący w szkole rolę koordynatora działań wychowawczych wobec uczniów wymagających szczególnej uwagi powinien podjąć dalsze działania.

b) Rozmowa z uczniem-sprawcą przemocy o jego zachowaniu:

- ✓ celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
- ✓ sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
- ✓ należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
- ✓ sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
- ✓ ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
- ✓ jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
- ✓ nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.

c) Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:

- ✓ rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
- ✓ w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady;

d) Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:

- ✓ praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowania ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii;

Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy

Cyberprzemoc powinna podlegać sankcjom określonym w WSO. Szkoła może tu stosować konsekwencje przewidziane dla sytuacji „tradycyjnej” przemocy.

6. Działania wobec ofiary cyberprzemocy

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

7. Monitoring

Po zakończeniu interwencji warto monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy

Załącznik nr. 1

Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy

- ✓ Telefon komórkowy - nie kasować wiadomości - zapisać wszystkie zarówno tekstowe, jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu.
- ✓ Komunikatory - niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów. Można również np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować.
- ✓ Strony serwisów społecznościowych, WWW, - aby zachować kopię materiału widocznego na ekranie, wcisnąć klawisz Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word.
- ✓ Czat - podobnie jak w przypadku stron www, jeśli chcemy zachować kopię materiału, który widzimy na ekranie, należy wcisnąć klawisz Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word. Można też po prostu wydrukować interesującą nas stronę.
- ✓ E-mail – należy wydrukować zachowaną wiadomość w całości, ponieważ zawiera informacje o jej pochodzeniu.

Załącznik nr.2

Co może pomóc w identyfikacji sprawcy.

- ✓ Świadkowie – inni uczniowie odwiedzający „obraźliwe” strony mogą posiadać informacje na temat ich autora, mogą też zidentyfikować numer telefonu komórkowego sprawcy, jeśli nie jest on zastrzeżony.
- ✓ Kontakt z dostawcą usługi internetowej – może on nie tylko zablokować konto agresora lub usunąć szkodliwe treści, ale także podać dane sprawcy cyberprzemocy. Dane takie nie mogą być jednak udostępniane osobom prywatnym. Aby je pozyskać, konieczny jest kontakt z Policją.
- ✓ Kontakt z operatorem sieci komórkowej w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony – może on podjąć kroki w kierunku ustalenia sprawcy, jeśli otrzyma dane o dacie i godzinie rozmowy. Również w tym przypadku operator może udostępnić te dane tylko policji.

Procedura opracowana w oparciu o poradnik - „Jak reagować na cyberprzemoc. Poradnik dla szkół Wydanie II” Łukasz Wojtasik (red.)

PROCEDURA KORZYSTANIA Z TELEFONU KOMÓRKOWEGO I SPRZĘTU ELEKTRONICZNEGO W ZESPOLE SZKÓŁ

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji narodowej z dnia 9 lutego 2007r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ramowych statutów publicznego przedszkola oraz publicznych szkół (Dz.U.z 2007r.Nr35,poz.221 i 222)

1. Podczas trwania zajęć szkolnych obowiązuje **całkowity zakaz** używania telefonów komórkowych oraz innych urządzeń multimedialnych. Zakaz ten dotyczy również wszelkich zajęć pozalekcyjnych i pozaszkolnych organizowanych przez szkołę.
2. Każdy uczeń ma prawo korzystania w uzasadnionych przypadkach z telefonu stacjonarnego w sekretariacie szkoły. Pracownik administracji w sekretariacie ma obowiązek przekazania uczniowi informacji telefonicznej od rodzica czy prawnego opiekuna.
3. **Uczniowie przynoszą do szkoły telefony komórkowe, odtwarzacze i inny sprzęt elektroniczny na własną odpowiedzialność. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za sprzęt, który nie jest potrzebny na co dzień uczniowi w procesie edukacyjnym.**
4. Nie wolno filmować i fotografować nauczycieli, uczniów oraz innych pracowników szkoły bez ich wiedzy i zgody.
5. Nie wolno nagrywać urządzeniami multimedialnymi przebiegu lekcji bez zgody nauczyciela prowadzącego.
6. W czasie trwania lekcji nie można korzystać z odtwarzaczy MP, nie można także korzystać ze słuchawek.
7. W przypadku naruszenia powyższych ustaleń nauczyciel wpisuje uczniowi ocenę częściową „1” z zachowania.
8. W przypadku gdy uczeń notorycznie łamie ustalone zasady poinformowany zostanie wychowawca lub dyrektor szkoły. W celu rozwiązania problemu

wezwani mogą zostać rodzice ucznia. Ustalony zostaje sposób ukarania ucznia. Może to być m.in. obniżenie oceny z zachowania lub całkowity zakaz przynoszenia telefonu do szkoły.

9. W przypadku, gdy uczeń używa telefonu do nagrywania innych, ośmieszania, grożenia itp., zastosowanie ma **Procedura postępowania w przypadku wystąpienia zjawiska cyberprzemocy.**

**POSTĘPOWANIE W PRZYPADKU KRADZIEŻY LUB ZNISZCZENIA
MIENIA SZKOLNEGO LUB PRYWATNEGO.**

1. O fakcie kradzieży, zniszczenia mienia prywatnego lub szkolnego powiadamiany jest dyrektor szkoły.
2. Dyrektor po przyjęciu zawiadomienia, może przekazać prowadzenie wyjaśnień innej osobie.
3. Dyrektor szkoły lub wyznaczona przez niego osoba bezzwłocznie zawiadamia rodziców ucznia poszkodowanego, jak i podejrzanego o dokonanie kradzieży lub zniszczenia mienia szkoły lub mienia prywatnego o podjętych działaniach mających na celu wyjaśnienie sprawy (okoliczności i przebiegu zdarzenia)
4. Rodzice sprawcy wezwani zostają do szkoły.
5. Podczas spotkania z rodzicami sprawcy , w obecności wychowawcy lub pedagoga szkolnego następuje podjęcie działań mających na celu ustalenie konsekwencji wobec ucznia, który dokonał zniszczenia lub kradzieży jak również ustala formy zadośćuczynienia. Decyzję taką może również podjąć rada pedagogiczna i poinformować rodziców o ustaleniach.
6. W przypadku dużej szkody, lub powtarzających się kradzieży szkoła powiadamia policję.
7. W sytuacji nie wykrycia sprawcy kradzieży lub dewastacji mienia szkoły dyrektor powiadamia o sprawie policję.
8. Szkoła nie ponosi odpowiedzialności za przedmioty, które nie są uczniowi potrzebne w procesie dydaktycznym – sprzęt elektroniczny, większe sumy pieniędzy, inne wartościowe przedmioty.
9. Wszystkie działania szkoły powinny zostać udokumentowane.

PROCEDURA POSTĘPOWANIA WOBEC UCZNIA, KTÓRY ULEGŁ WYPADKOWI

Procedura dotyczy również uczniów, których samopoczucie uległo pogorszeniu na terenie szkoły i nie są w stanie brać udziału w zajęciach

1. O wypadku ucznia powinien niezwłocznie zostać poinformowany dyrektor szkoły.
2. Należy powiadomić rodziców ucznia i jeśli jest to możliwe poprosić o przyjazd do szkoły
3. Poszkodowanemu uczniowi:
 - a. należy zapewnić opiekę i w miarę możliwości udzielić pierwszej pomocy.
 - b. odizolować go zapewniając mu bezpieczne miejsce i stałą opiekę.
 - c. uzyskać podstawowe informacje na temat zdarzenia, samopoczucia ucznia i udzielić mu podstawowej pomocy.
4. W lżejszych przypadkach – gdy brak jest widocznych obrażeń lub poważniejszych urazów, po udzieleniu niezbędnej pomocy (np. opatrzeniu skaleczeń, zadrapań lub stłuczeń) poinformowani powinni zostać rodzice aby odebrać dziecko ze szkoły i podjąć dalsze działania.
5. W cięższych przypadkach, gdy występują widoczne obrażenia lub urazy albo gdy personel nie potrafi ocenić stopnia zagrożenia życia lub zdrowia bądź udzielić pomocy, należy wezwać pogotowie ratunkowe, informując o tym rodziców.

PROCEDURA ORGANIZACJI WYCIECZEK SZKOLNYCH ORGANIZACJA WYCIECZKI

Osoba organizująca wycieczkę powinna sporządzić stosowną dokumentację, którą należy przedstawić do zatwierdzenia dyrektorowi szkoły. Dokumentacja powinna zawierać niezbędne informacje uwzględniające miejsce, czas i rodzaj wycieczki oraz liczbę i wiek uczestników.

Zasady wycieczek kilkudniowych, np. w góry itp. regulują nadrzędne przepisy, z którymi organizator powinien się zapoznać i do których musi dostosować program wycieczki.

Dyrektor wyraża zgodę na wycieczkę lub imprezę po złożeniu przez kierownika kompletnej dokumentacji .

DOKUMENTY:

1. **Karta wycieczki lub imprezy (wg. Wzoru posiadanego przez szkołę)**
2. **Lista uczestników wycieczki** - powinna zawierać:
 - nazwisko i imię ucznia
 - adres zamieszkania
 - numer telefonu rodziców/opiekunów
 - w przypadku wycieczki zagranicznej numer Paszportu/Dowodu Osobistego oraz PESEL.
3. Pisemna zgoda – oświadczenie rodziców/opiekunów na udział dziecka w wycieczce oraz informacje dla wyjeżdżających (dla rodziców).
4. Regulamin uczestnika wycieczki
5. Wszystkie wyjścia poza teren szkoły prowadzone w ramach zajęć lekcyjnych (wycieczki przedmiotowe) w obrębie tej samej miejscowości powinny być zgłoszone dyrektorowi szkoły oraz odnotowane w dzienniku lekcyjnym. Organizujący wyjście wychowawca lub nauczyciel zobowiązany jest zapoznać uczestników z regulaminem wyjścia, ze szczególnym zwróceniem uwagi na **bezpieczeństwo uczniów.**

**PROCEDURA UZYSKIWANIA ZWOLNIENIA Z NAUKI
DRUGIEGO JĘZYKA OBCEGO
W ZESPOLE SZKÓŁ W KLONOWEJ**

Podstawa prawna:

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83 poz. 562 ze zm.)

Procedura postępowania:

1. Dyrektor szkoły na wniosek rodziców/prawnych opiekunów oraz na podstawie opinii poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej, **zwalnia do końca danego etapu edukacyjnego** ucznia z wadą słuchu, głęboką dysleksją rozwojową, z afazją, z niepełnosprawnościami sprzężonymi lub z autyzmem w tym z zespołem Aspergera z nauki drugiego języka obcego (drugi język obcy – obowiązkowy język nauczany w oddziale klasowym w mniejszym wymiarze godzin zgodnie z ramowym planem nauczania).
2. W przypadku ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie kształcenia specjalnego albo indywidualnego nauczania, zwolnienie z nauki drugiego języka obcego może nastąpić na podstawie tego orzeczenia, na pisemny wniosek rodzica/prawnego opiekuna.
3. Rodzic/prawny opiekun składa pisemny wniosek wraz z oryginałem opinii/orzeczenia publicznej poradni psychologiczno – pedagogicznej, w tym poradni specjalistycznej.
4. Dyrektor szkoły wydaje decyzję o zwolnieniu ucznia z nauki drugiego języka do 7 dni roboczych od daty wpływu wniosku.
 - Rodzic/prawny opiekun odbiera decyzję dyrektora w sekretariacie szkoły.

- Nauczyciel uczący ucznia otrzymuje egzemplarz decyzji i odnotowuje zwolnienie w dzienniku lekcyjnym, a wychowawca po otrzymaniu informacji w arkuszu ocen ucznia.
- Trzeci egzemplarz pozostaje w dokumentacji szkolnej ucznia.

5. W przypadku decyzji odmownej rodzicowi/prawnemu opiekunowi przysługuje prawo do odwołania za pośrednictwem dyrektora szkoły do Kuratorium Oświaty w Łodzi w terminie 14 dni od dnia jej doręczenia.

6. W przypadku zwolnienia ucznia z nauki drugiego języka obcego wychowawca w dokumentacji przebiegu nauczania ucznia zamiast oceny klasyfikacyjnej wpisuje „zwolniony”.

7. Uczeń zwolniony z danych zajęć edukacyjnych ma obowiązek być obecnym na tych zajęciach.

W szczególnych przypadkach, gdy lekcje te są pierwszym bądź ostatnimi zajęciami w danym dniu, uczeń może być zwolniony z tego obowiązku na podstawie pisemnego oświadczenia rodzica/prawnego opiekuna ucznia. O tym fakcie informowani są nauczyciel uczący danego przedmiotu i wychowawca klasy.

8. Z niniejszą procedurą zapoznaje uczniów i rodziców na początku roku szkolnego.

9. Procedura obowiązuje od roku szkolnego 2013/2014.

Procedurę wprowadzono na mocy Uchwały Rady Pedagogicznej nr 01/02/2013 z dnia 13 września 2013 roku.

(nazwisko i imię rodzica/prawnego opiekuna)

Klonowa, dnia _____

(adres zamieszkania)

DYREKTOR
Zespołu Szkół
w Klonowej

WNIOSEK

Zwracam się z prośbą o zwolnienie z nauki drugiego języka obcego - _____
mojego syna / córki* _____ ucznia / uczennicy
klasy* _____ na podstawie _____

(nazwa opinii lub orzeczenia)

numer _____ z dnia _____ wydanej/wydanego
przez _____

podpis rodzica (opiekuna prawnego)

OŚWIADCZENIE

W związku ze zwolnieniem syna/ córki* _____ z zajęć
nauki drugiego języka obcego proszę o zwolnienie z obowiązku obecności na zajęciach z tego
języka, gdy są one na pierwszej/ ostatniej lekcji.

Oświadczam, że biorę na siebie pełną odpowiedzialność prawną za pobyt i bezpieczeństwo
córki/syna* w tym czasie poza terenem szkoły.

podpis rodzica (opiekuna prawnego)

* niepotrzebne skreślić

Klonowa, dnia _____

DECYZJA NR

W SPRAWIE ZWOLNIENIA

Z NAUKI DRUGIEGO JĘZYKA OBCEGO

Na podstawie § 10 ust. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 30 kwietnia 2007 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych (Dz. U. Nr 83 poz. 562 ze zm.)

na pisemny wniosek rodzica/prawnego opiekuna _____
(imię i nazwisko)

oraz zgodnie _____
(nazwa opinii lub orzeczenia)

wydanym/ą przez _____
(nazwa i siedziba poradni)

p o s t a n a w i a m

zwolnić ucznia klasy _____ – _____
(imię i nazwisko)

z nauki drugiego języka obcego _____ ***na czas*** _____

W godzinach zajęć z drugiego języka obcego uczeń/uczennica przebywa wraz z klasą pod opieką nauczyciela uczącego języka. W przypadku, gdy zajęcia odbywają się na pierwszej lub ostatniej godzinie lekcyjnej, zgodnie z oświadczeniem, opiekę nad dzieckiem przejmuje _____

POUCZENIE

Od niniejszej decyzji przysługuje stronom odwołanie do Kuratorium Oświaty w Łodzi, w terminie 14 dni od daty otrzymania, za pośrednictwem organu, który decyzję wydaje.

Otrzymują :

- 1). Rodzice /prawni opiekunowie
- 2). Nauczyciel drugiego języka obcego
- 3). a/a

Realizacja procedury „Niebieskiej Karty” w Zespole Szkół w Klonowej

Podstawa prawna

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz.U. Nr 209, poz. 1245), szkoła ma obowiązek uruchomić procedurę „**Niebieskiej Karty**”, jeśli zaistniało podejrzenie stosowania wobec ucznia przemocy domowej.

„Niebieskie Karty” to procedura interwencji wobec przemocy w rodzinie, na którą składa się odpowiednia dokumentacja i tryb postępowania w przypadku stwierdzenia lub podejrzenia zaistnienia przemocy.

W myśl nowych przepisów w przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie ucznia, a także w wyniku zgłoszenia dokonanego przez członka rodziny lub przez osobę będącą świadkiem przemocy w rodzinie ucznia, **szkoła zobowiązana jest do uruchomienia procedury „Niebieskiej Karty”**. Do stosowania procedury zobowiązane są wszystkie szkoły (publiczne i niepubliczne) oraz placówki oświatowe działające w oparciu o przepisy ustawy z dnia 7 września 1991r. o systemie oświaty (tekst jedn.: DzU 2004 nr 256, poz. 2572 ze zm.)

Realizacja procedury „Niebieskie Karty” w szkole.

- ✓ Zgłoszenie o krzywdzeniu dziecka w rodzinie może przyjąć każdy nauczyciel pracujący w szkole zapewniając dyskrecję zgłaszającemu poprzez wysłuchanie go bez świadków. Zapisuje datę i godzinę zgłoszenia.. Następnie informuje dyrektora szkoły, który kieruje zgłaszającego przemoc do pedagoga szkolnego.
- ✓ Pedagog szkolny prowadzi rozpoznanie w celu stwierdzenia, że w rodzinie ucznia dochodzi do przemocy. Niebieskiej karty nie należy zakładać pochopnie. Decyzja taka powinna być poprzedzona szczegółowym rozpoznaniem sytuacji. Należy w tym celu zebrać wiarygodne informacje współpracując z dyrektorem, wychowawcą jak również z instytucjami wspierającymi szkołę.

- ✓ Jeśli zaistnieje pewność co do przemocy wobec dziecka, dyrektor podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieska Karta”.
- ✓ Wszczęcie procedury następuje poprzez wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” w obecności osoby, co, do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie.
- ✓ W przypadku podejrzenia stosowania przemocy w rodzinie wobec niepełnoletniego ucznia, czynności podejmowane i realizowane w ramach procedury, przeprowadza się w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- ✓ Jeżeli osobami, wobec których istnieje podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie wobec dziecka są rodzice, opiekunowie prawni lub faktyczni, działania z udziałem ucznia przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej.
- ✓ Działania z udziałem dziecka, co, do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie, powinny być prowadzone w miarę możliwości w obecności pedagoga szkolnego lub psychologa.
- ✓ Po wypełnieniu formularza „Niebieska Karta – A” osobie, co, do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie, przekazuje się formularz „Niebieska Karta – B” – zawiera pouczenie dla osób dotkniętych przemocą w rodzinie.
- ✓ W przypadku, gdy przemoc w rodzinie dotyczy niepełnoletniego ucznia, formularz „Niebieska Karta – B” przekazuje się rodzicowi, opiekunowi prawnemu lub faktycznemu albo osobie, która zgłosiła podejrzenie stosowania przemocy w rodzinie.
- ✓ Formularza „Niebieska Karta – B” nie przekazuje się osobie, wobec której istnieje podejrzenie, że stosuje przemoc w rodzinie.
- ✓ Wypełniony formularz „Niebieska Karta – A” szkoła przekazuje przewodniczącemu zespołu interdyscyplinarnego do spraw przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w terminie nie później niż 7 dni od wszczęcia procedury.

Zakres zadań poszczególnych pracowników szkoły w sprawie ucznia dotkniętego przemocą domową

STANOWISKO	ZAKRES ZADAŃ
Dyrektor szkoły	• przyjmuje zgłoszenie o krzywdzeniu ucznia w rodzinie • w sytuacjach podejrzenia przemocy domowej wobec ucznia podejmuje decyzję o uruchomieniu procedury „Niebieskie Karty” • bierze udział w rozmowie z rodzicami • informuje opiekunów o konsekwencjach prawnych stosowania przemocy • organizuje pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla ucznia • prowadzi nadzór nad prowadzeniem przypadku ucznia krzywdzonego • zapewnia pomoc nauczycielom w realizacji ich zadań, np. ułatwia konsultacje trudnych spraw ze specjalistami, wspiera, organizuje szkolenia w zakresie reagowania na przemoc w rodzinie wobec ucznia • dba o to, by na terenie szkoły znajdowały się powszechnie dostępne informacje o organizacjach i instytucjach pomagających ofiarom przemocy (adresy, telefony itp.)
Pedagog szkolny	• przyjmuje i odnotowuje sprawę zgłoszenia o przemocy w rodzinie • diagnozuje sytuację ucznia i jego rodziny • jest koordynatorem pomocy uczniowi krzywdzonemu oraz jego rodzinie • przeprowadza rozmowy z uczniem oraz jego rodzicami lub prawnymi opiekunami • dyskretnie monitoruje sytuację ucznia w rodzinie • pozostaje w ciągłym kontakcie z wychowawcą i dyrektorem w sprawach dotyczących ucznia oraz jego rodziny • pomaga pracownikom szkoły we właściwym postępowaniu względem ofiary przemocy • informuje rodziców o możliwych kierunkach wsparcia ucznia • pomaga rodzicom w zrozumieniu podstawowych i typowych reakcji ucznia na różnorodne sytuacje • kieruje uczniów oraz rodziców do placówek specjalistycznych • współpracuje ze specjalistami pomagającymi uczniowi i jego rodzinie • może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty” • bierze udział w pracach zespołu interdyscyplinarnego • dokumentuje wszystkie podejmowane działania względem ucznia i jego rodziny
Wychowawca	• przyjmuje zgłoszenie o przemocy w rodzinie ucznia • powiadamia dyrektora szkoły • może być osobą, która uruchamia procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty” • w przypadku gdy uczeń ma obrażenia, przeprowadza go do miejsca

	udzielenia pomocy • dba, by ofiara przemocy czuła się bezpiecznie • uważnie wsłuchuje się w relacje ucznia • przekazuje sprawę pedagogowi szkolnemu • wzywa rodziców • odnotowuje w dokumentach wychowawcy swoje spostrzeżenia oraz szczegółową charakterystykę spotkania z rodzicami, z opisem postanowień i planów działania • udziela stałego wsparcia uczniowi oraz dyskretnie monitoruje jego sytuację w późniejszym okresie • monitoruje zespół klasowy, by skutki przemocy w domu nie wpływały na obniżenie pozycji poszkodowanego w klasie
Pielęgniarka szkolna (gdy stwierdzone zostaną obrażenia u ucznia)	• dyskretnie, z poszanowaniem praw ucznia ogląda obrażenia • udziela pierwszej pomocy przedmedycznej, jeśli sytuacja tego wymaga • zgłasza potrzebę pomocy medycznej (według własnej oceny) • towarzyszy lub angażuje osoby towarzyszące w razie konieczności odwiezienia ucznia do szpitala • zapisuje w karcie zdrowia ucznia rodzaj stwierdzonych obrażeń oraz zakres udzielonej pomocy • udziela informacji (szczególnie rodzicom) o ewentualnych konsekwencjach pobicia dla zdrowia ucznia • przekazuje lekarzom kluczowe informacje o poszkodowanym i sytuacji • sporządza notatkę służbową
Nauczyciele	• przekazują wychowawcy i pedagogowi szkolnemu informacje o tym, że podejrzewają przemoc w rodzinie ucznia • sporządzają notatkę służbową • monitorują sytuację ucznia • mogą być osobami, które uruchamiają procedurę „Niebieskie Karty” poprzez wypełnienie formularza „Niebieskiej Karty” • dbają o realizację treści z zakresu bezpieczeństwa i profilaktyki w bieżącej pracy pedagogicznej z uczniami • prowadzą psychoedukację rodziców
Niepedagogiczni pracownicy szkoły	• są uważni i wrażliwi na sytuację uczniów; • reagują na objawy przemocy oraz niepokojące zachowania, których mogą być świadkami; • zgłaszają obserwowane, niepokojące sygnały dyrekcji szkoły, pedagogowi szkolnemu lub wychowawcy

PROCEDURA POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU ZAMACHU TERRORYSTYCZNEGO

Porady Policji

✓ INFORMACJE OGÓLNE DOTYCZĄCE TERRORYZMU

Terroryzm, to szeroki termin oznaczający użycie siły lub przemocy w stosunku do osób lub własności, w celu:

- zastraszenia,
- przymuszenia,
- okupu.

Skutki terroryzmu mogą obejmować znaczną liczbę ofiar, uszkodzenia budynków, zakłócenia w dostępie do podstawowych usług, takich jak:

- elektryczność,
- dostawy wody,
- opieka medyczna,
- telekomunikacja,
- komunikacja miejska.

Najgroźniejszym z możliwych aktów terrorystycznych jest zamach bombowy.

Właściwe zachowanie w przypadku wystąpienia takiej sytuacji jest niezwykle ważne dla przebiegu zdarzenia, jego skutków i działania specjalistów policyjnych.

Informacji o zagrożeniu incydem bombowym

nie wolno bagatelizować ani lekceważyć.

ZAPAMIĘTAJ !

- Wybuch jest sytuacją nagłą i nieodwracalną,
- Jeśli widzisz „bombę”, to ona „widzi” też ciebie, a to oznacza, że jesteś w polu jej rażenia.

✓ SYMPTOMY WYSTĄPIENIA ZAGROŻENIA INCYDENTEM BOMBOWYM.

Podstawową cechą terroryzmu jest to, iż nie ma wyraźnych znaków ostrzegawczych o możliwości wystąpienia zamachu lub są one trudno dostrzegalne. Dlatego zwracaj uwagę na to, co dzieje się w najbliższym otoczeniu, np. podczas zakupów, w podróży, podczas uczestnictwa w imprezach masowych, uroczystościach religijnych i innych miejscach publicznych, gdzie przebywa duża liczba ludzi.

Zainteresowania i uwagi wymagają:

- rzucające się w oczy nietypowe zachowania osób;
- pozostawione bez opieki przedmioty typu: teczki, paczki, pakunki itp.;
- osoby ubrane nietypowo do występującej pory roku;
- samochody, a w szczególności furgonetki pozostawione w nietypowych miejscach tj. w pobliżu kościołów, synagog, meczetów lub miejsc organizowania imprez masowych, zawodów sportowych i zgromadzeń.

Należy jednak pamiętać, że terrorysta nie zawsze musi wyróżniać się z tłumu szczególnym wyglądem. O swoich spostrzeżeniach poinformuj: służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo obiektu, Straż Miejską lub Policję (telefony alarmowe - patrz punkt IV).

✓ JAK POSTĘPOWAĆ W SYTUACJACH ZAGROŻENIA INCYDENTEM BOMBOWYM

Oto kilka rad, przygotowanych przez ekspertów z Biura Operacji Antyterrorystycznych Komendy Głównej Policji.

Możesz przygotować się na wypadek powstania tego typu zagrożenia w miejscach użyteczności publicznej:

- pomyśl, którędy w pośpiechu można się ewakuować z budynku. Zapamiętaj, gdzie znajdują się tzw. drogi ewakuacyjne,

Pamiętaj o tym, aby nie przyjmować od obcych osób żadnych pakunków, nie pozostawiać własnego bagażu bez opieki.

Jeżeli jesteś osobą, która dowiedziała się o podłożeniu ładunku wybuchowego lub ujawniła przedmiot niewiadomego pochodzenia, co do którego istnieje podejrzenie, że może on stanowić zagrożenie dla osób i mienia, powinieneś natychmiast ten fakt zgłosić służbom odpowiedzialnym za bezpieczeństwo na tym terenie - w najbliższej jednostce Policji.

Informacji takiej nie należy rozpowszechniać, gdyż jej przekazanie osobom trzecim, może doprowadzić do paniki i w konsekwencji utrudnić przeprowadzenie sprawnej ewakuacji osób z zagrożonego miejsca.

Zawiadamiając Policję staraj się podać następujące informacje:

- rodzaj zagrożenia i źródło informacji o zagrożeniu (informacja telefoniczna, ujawniony podejrzany przedmiot);
- treść rozmowy z osobą przekazującą, informację o podłożeniu ładunku wybuchowego;
- numer telefonu, na który przekazano informację o zagrożeniu oraz dokładny czas jej przyjęcia;
- opis miejsca i wygląd ujawnionego przedmiotu.

Ogłoszenie alarmu bombowego oraz procedury postępowania w czasie zagrożenia bombowego:

1. Do czasu przybycia Policji należy w miarę istniejących możliwości zabezpieczyć zagrożone miejsce, zachowując elementarne środki bezpieczeństwa, bez narażania siebie i innych osób na niebezpieczeństwo.
2. Po przybyciu Policji na miejsce incydentu bombowego, przejmuje ona dalsze kierowanie akcją.
3. Należy bezwzględnie wykonywać polecenia policjantów.
4. Przy braku informacji o konkretnym miejscu podłożenia „bomby” użytkownicy pomieszczeń powinni sprawdzić swoje miejsce pracy i jego bezpośrednie otoczenie celem odnalezienia przedmiotów nieznanego pochodzenia.
5. Podejrzanych przedmiotów **NIE WOLNO DOTYKAĆ!** O ich lokalizacji należy powiadomić administratora obiektu.
6. Pomieszczenia ogólnodostępne (korytarze, klatki schodowe, windy, toalety, piwnice, strychy) oraz najbliższe otoczenie zewnętrzne obiektu sprawdzają i przeszukują osoby wyznaczone lub służby odpowiedzialne za bezpieczeństwo w danej instytucji.
7. Po ogłoszeniu ewakuacji należy zachować spokój i opanowanie, pozwoli to sprawnie i bezpiecznie opuścić zagrożony rejon.
8. Po ogłoszeniu ewakuacji w miejscu twojej pracy należy je opuścić, zabierając rzeczy osobiste (torebki, siatki, nesesery itp.).
9. Identyfikacją i rozpoznawaniem zlokalizowanego ładunku wybuchowego oraz jego neutralizacją zajmują, się uprawnione i wyspecjalizowane jednostki i komórki organizacyjne Policji.

Jak powinieneś zachować się po otrzymaniu informacji o podłożeniu lub groźbie podłożenia „bomby ”

Podczas działań, związanych z neutralizacją „bomby”, zastosuj się do poleceń Policji.

Ciekawość jest niebezpieczna - jak najszybciej oddal się z miejsca zagrożonego wybuchem. Po drodze informuj o zagrożeniu jak największe grono osób, będących w strefie zagrożonej lub kierujących się w jej stronę. Po ogłoszeniu alarmu i zarządzeniu ewakuacji w obiektach publicznych, np. supermarketach, halach widowiskowo-sportowych, kinach, niezwłocznie udaj się do wyjścia, zgodnie ze wskazaniem administratora

budynku lub wskazaniami upoważnionych osób.

W przypadku włączenia parkingu dla pojazdów w strefę zagrożenia, nie „ratuj” na siłę swojego samochodu - życie jest ważniejsze. Powyższe procedury obowiązują także we wszystkich rodzajach transportu publicznego.

PODSUMOWUJĄC - PAMIĘTAJ

Zachowaj spokój i zorientuj się jak bezpiecznie opuścić niebezpieczną strefę;

Zawsze stosuj się do poleceń osób kierujących akcją ewakuacyjną lub ratowniczą;

Jeżeli nie podjęto działań zapobiegawczych powiadom stosowne służby;

Nigdy nie dotykaj podejrzanych przedmiotów niewiadomego pochodzenia pozostawionych bez opieki.

INFORMACJA NA TEMAT TELEFONÓW ALARMOWYCH

999 - Pogotowie Ratunkowe,

998 - Straż Pożarna,

997 - Policja,

987 - Wojewódzkie Centra Zarządzania Kryzysowego,

112 - telefon alarmowy dla użytkowników telefonów komórkowych,

0 800 120 226 - infolinia Policji (połączenie bezpłatne). Na podstawie materiałów ze strony: Policja.pl

Zespół Szkół w Klonowej posiada opracowaną procedurę ewakuacji budynku na wypadek zagrożeń. Regularnie odbywają się ćwiczenia ewakuacji szkoły przeprowadzane przez miejscową jednostkę Straży Pożarnej.

AKTUALIZACJA

PROCEDURY POSTĘPOWANIA W PRZYPADKU WYSTĄPIENIA ZJAWISKA CYBERPRZEMOCY I FONOHOLOGIZMU

Cyberprzemoc (agresja elektroniczna) – stosowanie przemocy poprzez: prześladowanie, zastraszanie, nękanie, wyśmiewanie innych osób z wykorzystaniem Internetu i narzędzi typu elektronicznego takich jak: SMS, e-mail, witryny internetowe, fora dyskusyjne w Internecie, portale społecznościowe i inne.

8. Ujawnienie przypadku cyberprzemocy

Informacja o tym, że w szkole miała miejsce cyberprzemoc, może pochodzić z różnych źródeł. Osobą zgłaszającą fakt prześladowania może być poszkodowany uczeń, jego rodzice lub inni uczniowie – świadkowie zdarzenia, nauczyciele.

9. Ustalenie okoliczności zdarzenia

Dyrektor, pedagog szkolny oraz wychowawca dokonują analizy sytuacji, ustalają wszelkie okoliczności oraz planują ewentualne działania.

10. Zabezpieczenie dowodów

- ✓ Wszelkie dowody cyberprzemocy powinny zostać zabezpieczone i zarejestrowane – pomocna może być tutaj instrukcja.
- ✓ Należy sporządzić notatkę służbową, zanotować datę i czas otrzymania materiału, treść wiadomości oraz, jeśli to możliwe, dane nadawcy (nazwę użytkownika, adres e-mail, numer telefonu komórkowego itp.) lub adres strony WWW lub serwisu, gdzie pojawiły się szkodliwe treści.

11. Identyfikacja sprawcy

- ✓ Jeśli jest to możliwe, ustalamy dane sprawcy.
- ✓ W przypadku, gdy zostało złamane prawo, a tożsamości sprawcy nie udało się, ustalić należy bezwzględnie skontaktować się z policją.

12. Działania wobec sprawcy cyberprzemocy

Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny pełniący w szkole rolę koordynatora działań wychowawczych wobec uczniów wymagających szczególnej uwagi powinien podjąć dalsze działania:

- e) Rozmowa z uczniem - sprawcą przemocy o jego zachowaniu:
 - ✓ celem rozmowy powinno być ustalenie okoliczności zajścia, wspólne zastanowienie się nad jego przyczynami i poszukanie rozwiązania sytuacji konfliktowej;
 - ✓ sprawca powinien otrzymać jasny i zdecydowany komunikat o tym, że szkoła nie akceptuje żadnych form przemocy;
 - ✓ należy omówić z uczniem skutki jego postępowania i poinformować o konsekwencjach regulaminowych, które zostaną wobec niego zastosowane;
 - ✓ sprawca powinien zostać zobowiązany do zaprzestania swojego działania i usunięcia z sieci szkodliwych materiałów;
 - ✓ ważnym elementem rozmowy jest też określenie sposobów zadośćuczynienia wobec ofiary cyberprzemocy;
 - ✓ jeśli w zdarzeniu brała udział większa grupa uczniów, należy rozmawiać z każdym z nich z osobna, zaczynając od lidera grupy;
 - ✓ nie należy konfrontować sprawcy i ofiary cyberprzemocy.
- f) Powiadomienie rodziców sprawcy i omówienie z nimi zachowania dziecka:
 - ✓ rodzice sprawcy powinni zostać poinformowani o przebiegu zdarzenia i zapoznani z materiałem dowodowym, a także z decyzją w sprawie dalszego postępowania i podjętych przez szkołę środków dyscyplinarnych wobec ich dziecka;
 - ✓ w miarę możliwości należy starać się pozyskać rodziców do współpracy i ustalić jej zasady;
- g) Objęcie sprawcy opieką psychologiczno-pedagogiczną:
 - ✓ praca ze sprawcą powinna zmierzać w kierunku pomocy uczniowi w zrozumieniu konsekwencji swojego zachowania, w zmianie postawy i postępowaniu ucznia, w tym sposobu korzystania z nowych technologii;

Zastosowanie środków dyscyplinarnych wobec sprawcy cyberprzemocy. Cyberprzemoc powinna podlegać sankcjom określonym w WSO. Szkoła może tu stosować konsekwencje przewidziane dla sytuacji „tradycyjnej” przemocy.

13. Działania wobec ofiary cyberprzemocy

Podobnie jak w przypadku innych form przemocy, ofiara cyberprzemocy potrzebuje pomocy i emocjonalnego wsparcia ze strony dorosłych. Musi także wiedzieć, że szkoła podejmie odpowiednie kroki w celu rozwiązania problemu.

14. Działania wobec osób zgłaszających zdarzenie

Opieką należy otoczyć również osoby zgłaszające cyberprzemoc, będące jej świadkami lub też uczestnikami zdarzenia. Wyjaśnianie sprawy wymaga od nauczycieli dyskrecji aby ochronić osobę zgłaszającą od zemsty agresora.

Informacje, które można i należy przekazać osobie zgłaszającej przemoc:

- ✓ Zapewnić go o ochronie i dyskrecji,
- ✓ Poinformować, że zgłaszając fakt cyberprzemocy zachował się odpowiedzialnie,
- ✓ Nie konfrontować go ze sprawcą przemocy.

15. Monitoring

Po zakończeniu interwencji warto monitorować sytuację ucznia sprawdzając, czy nie są wobec niego podejmowane dalsze działania przemocowe bądź odwetowe ze strony sprawcy.

16. Jak można zarejestrować dowody cyberprzemocy

- ✓ Telefon komórkowy - nie kasować wiadomości - zapisać wszystkie zarówno tekstowe, jak i nagrane na pocztę głosową w pamięci telefonu.
- ✓ Komunikatory - niektóre serwisy pozwalają na zapisywanie rozmów. Można również np. skopiować rozmowę, wkleić do dokumentu Word (lub innego edytora tekstu), zapisać i wydrukować.
- ✓ Strony serwisów społecznościowych, WWW, - aby zachować kopię materiału widocznego na ekranie, wcisnąć klawisz Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word.
- ✓ Czat - podobnie jak w przypadku stron www, jeśli chcemy zachować kopię materiału, który widzimy na ekranie, należy wcisnąć klawisz Print Screen, a następnie wykonać operację „Wklej” w dokumencie Word. Można też po prostu wydrukować interesującą nas stronę.

- ✓ E-mail – należy wydrukować zachowaną wiadomość w całości, ponieważ zawiera informacje o jej pochodzeniu.

17. Co może pomóc w identyfikacji sprawcy.

- ✓ Świadkowie – inni uczniowie odwiedzający „obraźliwe” strony mogą posiadać informacje na temat ich autora, mogą też zidentyfikować numer telefonu komórkowego sprawcy, jeśli nie jest on zastrzeżony.
- ✓ Kontakt z dostawcą usługi internetowej – może on nie tylko zablokować konto agresora lub usunąć szkodliwe treści, ale także podać dane sprawcy cyberprzemocy. Dane takie nie mogą być jednak udostępniane osobom prywatnym. Aby je pozyskać, konieczny jest kontakt z policją.
- ✓ Kontakt z operatorem sieci komórkowej w przypadku, gdy numer telefonu sprawcy jest zastrzeżony – może on podjąć kroki w kierunku ustalenia sprawcy, jeśli otrzyma dane o dacie i godzinie rozmowy. Również w tym przypadku operator może udostępnić te dane tylko policji.

18. Dokumentacja ze zdarzenia

- ✓ Za sporządzenie głównej dokumentacji odpowiedzialny jest pedagog szkolny – sporządza notatki z rozmów, dokument zgłoszenia zdarzenia, notatki z rozmów z rodzicami oraz ewentualnie przedstawicielami instytucji. Pedagog przygotowuje również dokumentację niezbędną w przypadku powiadomienia Policji bądź Sądu Rodzinnego.
- ✓ Wychowawcy na swoje potrzeby mogą sporządzić notatki w dzienniku elektronicznym bądź w teczkach wychowawcy.

19. Współpraca z instytucjami pozaszkolnymi

Większość przypadków łamania zasad i dyscypliny w szkole nie wymaga interwencji instytucji pozaszkolnych i zostaje rozwiązana na poziomie szkoły. Instytucje pozaszkolne takie jak Policja czy Sąd Rodzinny należy poinformować w następujących przypadkach:

- ✓ Gdy formy przemocy mają charakter łamania prawa – groźby, zastraszanie, oszustwo itp.,
- ✓ Gdy rodzice uczniów będących sprawcami przemocy odmawiają współpracy i kontaktu ze szkołą.
- ✓ Gdy szkoła wykorzystwała wszystkie dostępne środki wychowawcze a mimo to uczniowie będący sprawcami przemocy nadal ją stosują.

FONOHOLIZM

Fonoholizm to inaczej uzależnienie od telefonu komórkowego. Opiera się na takim samym mechanizmie, jaki występuje w przypadku uzależnienia od narkotyków, papierosów czy alkoholu.

Objawy fonoholizmu:

- ✓ nierozstawianie się z telefonem, nerwowa i chorobliwa potrzeba trzymania aparatu telefonicznego w pobliżu siebie,
- ✓ przywiązywanie wyjątkowej roli do telefonu komórkowego – jego wygląd, ilość aplikacji staje się wyznacznikiem pozycji społecznej,
- ✓ nerwowość lub nadpobudliwość w sytuacjach, kiedy nie masz telefonu przy sobie,
- ✓ trudność z wyłączeniem telefonu w sytuacjach, które tego wymagają,
- ✓ niepokój odczuwany w sytuacjach, kiedy nie ma możliwości lub utrudnione jest skorzystanie z telefonu (np. na lekcji, spotkaniu, w kościele, obiad rodzinny itp.),
- ✓ bardzo częste sprawdzanie rejestru połączeń i skrzynki pocztowej, natychmiastowe sprawdzanie otrzymanej wiadomości bez względu na aktualną sytuację,
- ✓ noszenie przy sobie zapasowej baterii (na wszelki wypadek),
- ✓ stała potrzeba kontaktowania się z innymi przez telefon, przy równoczesnym spadku kontaktów bezpośrednich z innymi ludźmi,
- ✓ wykonywanie dużej ilości połączeń lub sms - ów odruchowo, w zasadzie bez uzasadnionej potrzeby.

Zagrożenia, wynikające z fonoholizmu (konsekwencje nałogu):

- ✓ izolacja, odosobnienie lub osłabienie tradycyjnych więzi społecznych (relacji rodzinnych i towarzyskich),
- ✓ w skrajnych sytuacjach wyobcowanie, prowadzące do depresji,
- ✓ trudności w nawiązywaniu relacji bezpośrednich z innymi ludźmi,
- ✓ zaburzenie języka komunikacji (zubożenie języka, błędy językowe, techniczny slang przez używanie języka skrótowego lub obrazkowego),
- ✓ zaburzenie funkcji biologicznych (zaniedbywanie snu, wypoczynku, odżywiania)

- ✓ utrata kontroli nad własnym zachowaniem (zaniedbywanie obowiązków rodzinnych i zawodowych),
- ✓ trudności z koncentracją i uwagą poza „kontrolowaniem telefonu”,
- ✓ zanik zainteresowań i pasji.

Procedura reagowania na zgłoszenia dotyczące nadużywania telefonu.

- ✓ Ujawnienie przypadku nadużywania telefonu. Informacja o nadmiernym korzystaniu z komórki może dotrzeć do nauczyciela/ pedagoga z różnych źródeł: może być zgłoszona przez ucznia, rodziców, innych nauczycieli.
- ✓ Rozmowa z uczniem. Zebranie informacji na temat podejrzeń o nadużywaniu telefonu, jego formy oraz częstotliwości.
- ✓ Kontakt z rodzicami. Poinformowanie opiekunów o wynikach obserwacji dotyczących dziecka. Uświadomienie, że fonoholizm jest nałogiem tak samo groźnym jak inne i może mieć równie poważne konsekwencje.
- ✓ Zapewnienie wsparcia psychologicznego dziecku i rodzicom na terenie szkoły bądź polecenie specjalistycznej placówki.

Fonoholizm jest uzależnieniem, które przebiega tak samo jak uzależnienie od alkoholu i narkotyków. Leczenie fonoholizmu również wymaga często poważnej terapii.

Procedura opracowana w oparciu o poradnik - „Jak reagować na cyberprzemoc. Poradnik dla szkół Wydanie II” Łukasz Wojtasik (red.)

